

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI**

**“TASDIQLAYMAN”
Qo‘qon davlat universiteti
rektori D.Sh.Xodjaeva
2026-yil 6-mart**

**60112200 – JISMONIY MADANIYAT TA‘LIM YO‘NALISHI BITIRUVCHI
KURS TALABALARI UCHUN “MAXSUS (MAJBURIY) FANLARDAN”
YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYA SINOVLARI DASTURI VA
BAHOLASH MEZONI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta‘lim
Ta‘lim sohasi:	110000 – Ta‘lim
Ta‘lim yo‘nalishi:	60112200 – Jismoniy madaniyat

Ushbu dasturda 60112200 – jismoniy madaniyat ta’lim yo’nalishi uchun “Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi”, “Sport va harakatli o’yinlarni o’qitish metodikasi”, “Umumiy pedagogika”, “Umumiy psixologiya” fanlari bo’yicha yakuniy davlat attestatsiyasini o’tkazish tartibi, baholash mezonlari, savollari va o’quv adabiyotlar hamda elektron ta’lim resurslari ro’yxati keltirilgan.

Tuzuvchilar:	R.A.Abdullayev	Qo’qon davlat universiteti Jismoniy madaniyat kafedrasini mudiri, PhD
	A.A.Talipdjanov	Qo’qon davlat universiteti Jismoniy madaniyat kafedrasini mudiri, p.f.n. professor
	Q.T.Arabboyev	Qo’qon davlat universiteti Jismoniy madaniyat kafedrasini dotsenti
	D A.Saliyeva	Qo`qon davlat universiteti “Psixologiya” kafedrasini mudiri, ps.f.n, professor
	Z. A.Xolmatova	Qo`qon davlat universiteti “Pedagogika” kafedrasini mudiri, Dsc, professor
	B.Abdullayeva	Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti “Pedagogika” kafedrasini, pedagogika fanlari doktori, professor

Taqrizchilar:

Tojiyev M.A.	O’zbekiston Davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti dotsenti, PhD.
Ruzmatov I.E	Qo’qon davlat universiteti Jismoniy madaniyat kafedrasini dotsent v.b, PhD.
N.Erkaboyeva	Qo`qon davlat universiteti“Pedagogika va psixologiya” fakulteti dekani professor, p.f.d
B.Xodjayev	Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti “Umumiy pedagogika” kafedrasini professori, pedagogika fanlari doktori

Qo’qon davlat universiteti Kengashining 2026-yil 6-mart 7-sonli - qarori bilan tasdiqlangan.

JISMONIY MADANIYAT NAZARIYASI VA METODIKASI fanining mazmuni

Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi fanining maqsadi hamda vazifalari: Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi kursida uchraydigan atamalar, “Jismoniy tarbiya”, “Jismoniy madaniyat tizimi”, “Jismoniy madaniyat”, “Jismoniy rivojlanish”, “Jismoniy ta’lim”, “Jismoniy tayyorgarlik” “Jismoniy kamolot” “Sport” atamalari.

O‘zbekiston Respublikasida jismoniy madaniyat tizimini rivojlanishining umumiy tavsifi: Mamlakatimizda jismoniy madaniyat tizimi haqida, jismoniy madaniyat tizimining tamoyillariga tavsif.

O‘zbekiston Respublikasi hukumatining jismoniy madaniyat va sport bo‘yicha qabul qilgan hujjatlarining ahamiyati: O‘zbekiston Respublikasining “Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida” gi qonuni, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston bolalar sportini rivojlantirish jamg‘armasini tuzish haqida”gi Farmoni, Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekistonda jismoniy tarbiya va sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi Qarori, O‘zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish davlat dasturi Konsepsiyasi.

Jismoniy madaniyatning jamiyatdagi vazifalari va shakllari: jismoniy tarbiyaning tarixiy xususiyatlari: jismoniy tarbiyaning yuzaga kelishi va rivojlanishi sabablari: jismoniy madaniyat tizimi ma’lum ijtimoiy tashkilot sifatida. jismoniy madaniyat tizimining maqsad va vazifalari (sog‘lomlashtirish, ta’limiy, tarbiyaviy masalalari). Jismoniy madaniyat tizimining qonun-qoidalarini: sog‘lomlashtirishga yo‘naltirilganligi; shaxsning har tomonlama rivojlantirish, jismoniy tarbiyaning mehnat va harbiy amaliyot bilan bog‘liqligi tamoyili. Jismoniy tarbiyadagi yo‘nalishlari: sport mashg‘ulotlari va umumiy jismoniy tayyorgarlikning yetakchi vazifalari haqida nazariy ma’lumotlarga ega qilish.

Jismoniy mashqlar jismoniy tarbiyaning asosiy vositasi: jismoniy mashqlar, jismoniy mashqlarning vujudga kelishi, jismoniy mashqlarning mazmuni va shakli, jismoniy mashqlar klassifikatsiyasi, jismoniy mashqlarning tarixiy klassifikatsiyasi, harakatli o‘yinlar, sport o‘yinlari, gimnastika va uning turlari, turizm jismoniy tarbiya vositasi sifatida.

Tabiatning sog‘lomlashtiruvchi kuchlari va gigienik omillar: tabiatning sog‘lomlashtiruvchi kuchlari va gigiyenik omillar jismoniy tarbiya vositasi sifatida, jismoniy mashqlar ta’sirini belgilovchi omillar.

Jismoniy tarbiyaning didaktik tamoyillari: Qonun-qoidalarini turkumlarga ajratish: harakatlarga o‘rgatish jarayonining xususiyatlari, qonun-qoidalarining o‘zaro bog‘liqligi, “Onglilik va faollik” tamoyili, “Ko‘rgazmalilik” tamoyili, “Muntazamlilik” tamoyili, “Tushunarli va individuallashtirish” tamoyili, “Talablarni asta sekin va tobora oshirib borish” tamoyillari.

Jismoniy tarbiya mashg‘ulotlarida qo‘llaniladigan jismoniy tarbiya metodlari: metodlarni tanlashga umumiy talablar, ilmiy asoslanganligi, o‘qitishni qo‘yilgan vazifalariga ularning mosligi, o‘quv materialini o‘ziga xosligi, so‘z, ko‘rgazmalilik, o‘yin, musobaqa va aylanma trenirovka metodlaridan foydalanishni ahamiyati, so‘zning mazmuniy vazifasidan foydalanish metodikasi va jismoniy tarbiyada terminologiya muammosi, so‘zning emotsional vazifasidan foydalanish metodikasi, ko‘rgazmali qabul qilish metodlari (uning ahamiyati, turlari va ularni qo‘llash metodikasi), o‘qitishning amaliy metodlari (o‘yin, musobaqa va qat’iy tartiblashtirilgan mashqlar metodlari); turli yoshdagi guruhlarda metodlardan foydalanishning ahamiyati.

Harakatlarga o‘rgatish bosqichlarining tuzilish asoslari. O‘rgatish bosqichlarining asosiy yo‘nalishi va xususiyati: boshlang‘ich tushunchalar: harakatlanish mahorati, harakatlar ko‘nikmasi, harakatlar malakasi va ko‘nikmalarining ahamiyati, ko‘nikma va malakalarini shakllantirish. Dastlabki o‘rgatish bosqichi: hatti-harakatlar bilan tanishish: vazifalari, o‘qitish metodlaridan foydalanish. Chuqurlashtirib o‘rgatish bosqichi: harakatlanish mahoratini yuzaga keltirish va takomillashtirish

bosqichi (harakatlanish faoliyati, masalalari o'ziga xos belgilari); o'qitish metodlaridan foydalanish xususiyatlari; harakatlar xatolarini olidini olish va tuzatish, harakatlanish xatolarini mohiyatini tushunish, xatolarini guruhlarga ajratish, xatolar paydo bo'lishi sabablari anglash va uning oldini olish choralari, xatolarini tuzatish usullari, harakatlar samaraliligini baholash mezonlari. Mustahkamlash va takomillashtirish bosqichi: yuksak darajadagi harakatni bajarish mahoratini tashkil etilishi vazifalari (harakat vazifasining o'ziga xos belgilari), o'qitish metodidan foydalanishning xususiyatlari, takrorlashlar muammosi.

Harakat malakalarining tashkil etish qonuniyatlari: malakaning xarakterli belgilari, malakaning fiziologik mexanizmi, harakat malakasini shakllari (1-2-3-fazalari), malakaning stabillashuvi va plastikligi, malaka shakllanishining asta - sekinligi va notekisligi turlari, malakaning so'nishi, malakaning ko'chishi, malakaning salbiy ko'chishi.

Jismoniy sifatlarni rivojlantirish uslubiyoti. Kuch qobiliyatini tarbiyalash metodikasi: kuch qobiliyatlarining rivojlanish darajasini va namoyon bo'lishini belgilovchi omillar, tezlik-kuch qobiliyatlari, portlash kuchi, kuch qobiliyatlarini rivojlantirish usuliyati, kuch qobiliyatlarini rivojlantirish vositalari, Mushaklarni muvofiqlash haqida tushuncha, mushaklarning o'zaro harakatini belgilovchi omillar, turli mushak guruhlarining kuch qobiliyatini rivojlantirish uchun mashqlar, kuch qobiliyati turlari va ularni rivojlantirish usullari, portlash kuchini va mushaklarning ta'sirchanlik qobiliyatini rivojlantirish, tezlik kuchini rivojlantirish.

Tezkorlik qobiliyatini tarbiyalash metodikasi: tezkorlik qobiliyati haqida tushuncha, tezkorlik qobiliyati darajasini rivojlantirish omillari va tezlik qobiliyatlarining paydo bo'lishi, tezkorlik harakatini sezishni rivojlantirish, yakka harakat tezligi va harakat chastotasining rivojlanish usuliyati, tezkorlik qobiliyatining paydo bo'lishida majmuaviy shakllarning rivojlanish usuliyati.

Koordinasion qobiliyatlar va egiluvchanlikni tarbiyalash metodikasi: egiluvchanlik haqida tushuncha, egiluvchanlikning turlari va o'lovchilik mezonlari, egiluvchanlikning rivojlanish darajasini aniqlovchi omillar, egiluvchanlikni rivojlantirish usuliyatining vazifalari va vositalari, egiluvchanlikni rivojlantirishda qo'shimcha ta'sir qiladigan turli mashqlarning munosabati.

Chaqqonlikni tarbiyalash metodikasi: chaqqonlik jismoniy sifat ekani. chaqqonlikni fiziologik va psixologik asoslari, chaqqonlikni tarbiyalash metodikasining asoslari, xususiy (chaqqonlikni nisbatan) sifatlari va ularni tarbiyalash metodikasi, toliqish va zo'riqishga qarshi kurashish, tezkorlik zo'riqishga qarshi kurashish, koordinasion zo'riqishga qarshi kurashish, muvozanatni saqlash va uni tarbiyalash metodikasi.

Chidamlilikni tarbiyalash metodikasi: chidamlilik tushunchasining ta'rifi, charchoq va chidamlilik turlari, chidamlilikni tarbiyalash metodikasining asoslari, chidamlilikni tarbiyalashda yuklamalar mezonlari va komponentlari, aerob imkoniyatlarni oshirish metodikasi, anaerob imkoniyatlarni oshirish metodikasi, aerob va anaerob imkoniyatlarni oshirishga qaratilgan ta'sirlarni birga qo'shish, nafas olish va chidamlilik, maxsus chidamlilikning ba'zi bir turlarini tarbiyalash metodikasining xususiyatlari.

Ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya darslarini tashkil qilish va o'tkazish usullari: jismoniy tarbiya mashg'ulotlari – o'quv ishlarining asosiy shakli sifatida, mashg'ulotning ta'limiy, tarbiyaviy va sog'lomlashtirishga yo'nalganligini yaxlitligi, mashg'ulotlar vazifalarini ishlab chiqishning ahamiyati, mashg'ulotlarni tuzilish xususiyatlari, mashg'ulotni tashkil etish va o'quvchilar faoliyatini tashkil qilish usullari: frontal, uzluksiz, guruhli, individual, aylanma mashg'ulotlar, maxsus va tayyorlov guruhlari bolalari bilan olib boriladigan jismoniy tarbiya. Umumiy o'rta ta'lim tizimida jismoniy tarbiyani o'rni va ahamiyati, maktab o'quv rejasi bo'yicha umumiy jismoniy tarbiya kursi, darsning o'ziga xos belgilari va unga qo'yiladigan umumiy talablar, darsning mazmuni va uning tuzilishi, darsning vazifalarini aniqlash, darsda yuklamalarning me'yorlash usullari, jismoniy tarbiya darsining turlari, o'quv kun tartibida jismoniy tarbiyaning shakllari. Akademik litsey va

texnikumlarda jismoniy tarbiya darslari, o'quvchilarning darsga tayyorgarligi va darsga qo'yiladigan talablar, darsning pedagogik tuzilishi va o'quvchilar faoliyatini tashkil qilish usullari, darsda yuklamani me'yorlash uslubiyati va jismoniy tarbiya darslarining me'yoriy hujjatlari.

Jismoniy tarbiya darslarida pedagogik nazorat: pedagogik tahlil, xronometraj, pulsometriya o'tkazish uslubiyoti: pedagogik tahlil o'tkazish uslubiyati, xronometraj o'tkazish uslubiyati, pulsometriya o'tkazish uslubiyati, pedagogning darsga tayyorlanishi, darsni tashkil qilish, darsda qo'llaniladigan vositalar, o'rgatish usullarining qo'llanilishi, pedagogning tarbiyaviy ishi, o'quvchilarning xulqi, darsni umumlashtirish va xulosa chiqarish.

Sinfdan tashqari olib boriladigan jismoniy tarbiya ishlariga tavsif: dars oldidan o'tkaziladigan gimnastika, jismoniy tarbiya daqiqalari, katta tanaffuslarda o'tkaziladigan harakatli o'yinlar, kun uzaytirilgan guruhlarda sport soatlari, sport turlari bo'yicha to'garaklarni tashkil qilish va o'tkazish.

Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi fanidan davlat attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. .... – umuminsoniy madaniyatning bir qismi, inson salomatligini mustahkamlash, jismoniy qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan ijtimoiy faoliyat sohasi.
2. ....bu guruhdagi natijalar vaqt bilan, masofa bilan, snaryadning massasi va aniq mo'ljal bilan o'lchanadi
3. .... - har bir aniq dars uchun tematik jadval asosida ishlab chiqiladi va bo'lajak darsning to'liq batafsil senariysi hisoblanadi.
4. "Jismoniy rivojlanish" qanday tushunchani bildiradi?
5. "Texnika" so'zi qanday ma'noni anglatadi?
6. .... – kerak bo'lgan harakat tempini yo'lga qo'yishda foydalaniladi.
7. .... – bu pedagogning shunday ta'sir faoliyatiki, o'qitishning qandaydir ma'lum bir sharoitida ta'limning xususiy vazifalarini oson hal etish uchun qo'llaniladi. *Nuqtalar o'rniga kerakli so'zni qo'ying.*
8. .... bunda har bir o'yinchi yoki jamoa navbati bilan o'zaro uchrashadi. G'olib eng ko'p ochko to'planishi bilan aniqlanadi. Musobaqa o'tkazishni qaysi usuli haqida so'z yuritilgan?
9. .... to'g'ri tahlil qila bilish talabalarga keyinchalik o'z harakatlarini ob'ektiv baholash, har bir sinf uchun yuklamalarni to'g'ri rejalashtirish, boshqarish usullarini egallashga yordam beradi.
10. 40 minutlik darsning umumiy zichligi 100% ni tashkil qilsa, dars davomida o'qituvchi pedagogik faoliyatga qancha vaqt sarflaydi?
11. 4-sinflar bir o'quv yilida necha soat jismoniy tarbiya dars o'tadi?
12. 80 minutlik darsning motor zichligi 50% ni tashkil qilsa, jismoniy mashqlarni bajarishga qancha vaqt sarflangan bo'ladi?
13. Antropometrik ma'lumotlar
14. Asiklik sport turlari qatorini aniqlang. *1. futbol 2. sportcha yurish 3. eshkak eshish 4. kurash 5. yugurish 6. uzunlikka sakrash 7. suzish 8. uloqtirish*
15. Asosiy o'rgatish metodlariga nimalar kiradi?
16. Atletik sport turlari qatorini aniqlang.

17. Aylanma trenirovka metodini qanday tushunasiz?
18. Baholash uchun yagona o'lchovga (kriteriyga) ega bo'lmagan murakkab kompleksli fazilat.
19. Bajarilayotgan harakatning asosiy mexanizmini bajarish uchun yordam beradigan harakat faoliyati tarkibidagi bo'laklar
20. Bellashuvda yutqazgan ishtirokchi (jamo) keyingi musobaqalardan chetlashtiriladigan musobaqa usuli qanday nomlanadi?
21. Biror faoliyatni puxta o'zlashtirish yoki sifatini yaxshilash maqsadida uni ko'p marta takrorlash.
22. Bolalar harakat koordinasiyasini rivojlantirish uchun maqbul mashq.
23. Bolalardagi chidamlilik sifatini rivojlantiruvchi eng yaxshi vosita.
24. Bolalarning mustaqil harakat faoliyatidagi asosiy jismoniy tarbiya vositasi.
25. Bolalarning sinfdagi (matematika, nutqni rivojlantirish, atrofdagi dunyo bo'yicha) aqliy faoliyatini oshirish yoki ushlab turish, dars davomida ularning dam olishga yordam berish vositasi.
26. Bu tushuncha insonga nisbatan ishlatiladi.
27. Chaqqonlik qaysi turda ko'proq namoyon bo'ladi?
28. Chidamkorlik sifati qanday turlarga bo'linadi?
29. Chidamlilik qanday asbob bilan o'lchanadi?
30. Chiniqish deganda nimani tushunasiz?
31. Dars mazmunining eng yirik xarakterli komponenti
32. Dars xronometrajni tekshiruvchi yuritgan quyidagi hujjatlardan qaysi biri noo'rin ko'rsatilgan?
33. Darsning yuqori motor zichligiga mashg'ulotda o'quvchilar faoliyati qaysi usulda tashkillanganda erishish mumkin?
34. Darsni tashkil etishda o'qituvchining turar joyi qayerda bo'lishi kerak?
35. Darsning qaysi qismlarida frontal metodi keng qo'llaniladi?
36. Darsning umumiy davomiyligi uchun ratsional sarflangan vaqtning nisbati hisoblanib, u bir necha komponentlar asosida o'rganiladi, bu...?
37. Darsning xususiy / umumiy vazifalari keltirilgan qatorni ko'rsating?
38. Dastlabki tayyorgarlik bosqichi hafta davomida qanday shaklda o'tkazilishi joiz.
39. Dinamik rejimdagi kuchga doir muskul zo'riqishlarini aniqlang
40. Egiluvchanlik jismoniy fazilatining qanday turlari mavjud?
41. Egiluvchanlikni qanday asbob bilan o'lchanishi mumkin?
42. Epchillik qaysi turda ko'proq namoyon bo'ladi?
43. Epchillik, topqirlik, tezkorlik, mustaqillik va tashabbuskorlik kabi fazilatlar va qobiliyatlarni yaxshilash imkonni beruvchi metodni aniqlang.

44. Gigienik omillar nimalardan iborat?
45. Harakat amplitudasi bu ...
46. Harakat faoliyatidagi birlamchi (boshlang'ich) tushuncha qanday hosil bo'ladi?
47. Harakat faoliyatlariga ongli munosabatning muhim usullaridan biri bo'lib, u "nima uchun?" degan asosiy savolga javob beradi
48. Harakat malakalarini turli sharoitlarda qo'llay bilishga o'rgatish bosqichining asosiy vazifasi
49. Harakat malakasiga quyidagilarning qaysi biri mos keladi?
50. Harakat vazifalarini hal etish uchun zarur bo'ladigan harakat tuzilishining asosiy zveno va xususiyatlarining to'plami - bu...?
51. Harakat vazifasini oson, samarali hal qilish uchun tanlangan harakat faoliyati- bu?
52. Harakatlarga o'rgatish bosqichlari ko'rsatilgan qatorni belgilang
53. Harakatlarni bo'laklarga bo'lib o'zlashtirish, bir butunligicha o'rgatish, o'yin va musobaqa bu...?
54. Hayotiy sharoitdagi faoliyat uchun lozim bo'lgan chidamlilik
55. Inson hayotining har bir daqiqasida tananing tabiiy morfo-funksional xususiyatlarini yig'indisini nimalar belgilaydi?
56. Inson organizmining asta-sekinlik bilan tabiiy shakllanishi, tashqi ko'rinishini va uni xizmatining o'zgarishi jarayoni bu – ..... deyiladi.
57. Inson tanasida atrof muhitning tashqi tasiriga qarshi muskul zo'riqishi orqali yuzaga keluvchi harakat faoliyatiga qanday jismoniy sifat tarzida qaraladi?
58. Insonning harakat faoliyatida amalga oshiriladigan deyarli barcha jismoniy qobiliyatlar va muvofiqlashtirish qobiliyatlarini shakllantirish uchun eng qulay davr.
59. Insonning ilgari tajribalari asosida muayyan faoliyat yoki harakatni amalga oshirish qobiliyati.
60. Insonning muskul tolalari cho'zilmasdan yoki qisqarmasdan rivojlanadigan kuch nima deb ataladi?
61. Ishtirokchilar soni ko'p bo'lganda asosiy musobaqalarda qatnashish uchun eng kuchli ishtirokchilarni tanlab olish maqsadida qanday musobaqalar o'tkaziladi?
62. Izometrik tartibdagi muskul kuchlanishi ta'rifi
63. Jamiyat a'zolarining jismoniy rivojlanishi, jismoniy tayyorgarligi, jismoniy madaniyatining yuksak darajasi
64. Jismoniy tarbiya qonuniyatlari talablariga javob beruvchi, ongli ravishda bajariladigan ixtiyoriy harakat faoliyati –bu?

65. Jismoniy tarbiyaning tamoyillari, vositalari, metodlari va uni tashkiliy shakllarining umumiyliigi – bu?
66. Jismoniy madaniyat nazariyasi fani nimani o‘rganadi?
67. Jismoniy madaniyat tizimining maqsadi
68. Jismoniy madaniyatning mehnat faoliyatida, professional amaliy tayyorgarlik omili sifatida maxsus tayyorgarlik tizimida qo‘llanganda ko‘rinadi.
69. Jismoniy madaniyatning tarkibiy qismi, jismoniy tarbiya vositasi va usuli, jismoniy mashqlarni turli majmualari bo‘yicha musobaqalar tashkil etish, tayyorlash va o‘tkazish tizimi.
70. Jismoniy mashq deb nimaga aytiladi?
71. Jismoniy mashq texnikasi qanday baholanadi?
72. Jismoniy mashq texnikasi qanday qismlarga bo‘linadi:
73. Jismoniy mashqlar fazalarini ko‘rsting.
74. Jismoniy mashqlar jismoniy tarbiyaning asosiy vositasi bo‘lib, u tarixan qanday guruhlariga ajralgan?
75. Jismoniy mashqlar vujudga kelishiga qanday sabablar bo‘ldi?
76. Jismoniy mashqlarga o‘rgaishda bo‘laklarga bo‘lib o‘zlashtirish, bir butunligicha o‘rgatish, o‘yin va musobaqa bu...?
77. Jismoniy mashqlarga o‘rgatish jarayoni bu..... .
78. Jismoniy mashqlarni shakli va mazmuniga ko‘ra turkumlarga bo‘lish bu...?
79. Jismoniy mashqlarning shakli quyidagilarni o‘z ichiga oladi?
80. Jismoniy mashqlarning ta‘sirini belgilovchi omillarga aloqasi yo‘q javobni toping.
81. Jismoniy rivojlanganlikning yaxshi ko‘rsatkichlariga erishish uchun qaysi jarayonlarni to‘g‘ri tashkil qilish kerak?
82. Jismoniy rivojlanish davrining fazalari
83. Jismoniy rivojlanish deganda ..... tushuniladi
84. Jismoniy rivojlanishning shiddatli (keskin) davri
85. Jismoniy sifatlarning turlari to‘liq ko‘rsatilgan javobni aniqlang?
86. Jismoniy ta‘lim tushunchasi mazmunining asosini nima tashkil etadi?
87. Jismoniy tarbiya daqiqalarini bajarishning davomiyligi ..... bo‘lishi tavsiya etiladi.
88. Jismoniy tarbiya darsi nechq qismga bo‘linadi?
89. Jismoniy tarbiya darsi pedagogik vazifalariga ko‘ra qanday tasniflanadi?

90. Jismoniy tarbiya darsida jismoniy yuklanishni boshqarish usulari?
91. Jismoniy tarbiya darsining asosiy qismi uchun sarflanadigan maqbul vaqt.
92. Jismoniy tarbiya darsining tayyorlov qismi uchun sarflanadigan maqbul vaqt.
93. Jismoniy tarbiya darsining tiplarini ko'rsatining?
94. Jismoniy tarbiya darsining tuzilishi?
95. Jismoniy tarbiya darsining yakuniy qismi uchun sarflanadigan maqbul vaqt.
96. Jismoniy tarbiya darsining zichligi .....
97. Jismoniy tarbiya darslari uchun maktablarda necha soat ajratilgan?
98. Jismoniy tarbiya darslarida o'quvchilar faoliyatini tashkil qilish metodlarini ko'rsating?
99. Jismoniy tarbiya darslarida pulsometriya olib borishdan, ya'ni tomir urishini o'lchashdan asosiy maqsad.
100. Jismoniy tarbiya jarayonida o'rgatish uslublaridan biri
101. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining tizimli shakli bo'lib, bir xil yoshdagi, bir xil kontingentdagi bolalarga belgilangan vaqt ichida dastur mavzularini o'qitish jarayoni
102. Jismoniy tarbiya nazariyasi ilmiy fan tarzida.....
103. Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi fanining asosiy tushunchalari
104. Jismoniy tarbiya ta'limida didaktik tamoyillar qanday ma'noni anglatadi?
105. Jismoniy tarbiya tizimidagi dastlabki ikki bo'g'in.
106. Jismoniy tarbiya tizimini mafkuraviy asosi
107. Jismoniy tarbiya tizimining asosiy yo'nalishlari:
108. Jismoniy tarbiya tizimining qaysi bosqichida jarayon katta o'rin egallaydi?
109. Jismoniy tarbiya tizimining tamoyillari.
110. Jismoniy tarbiya tizimining vazifalari?
111. Jismoniy tarbiya tizimining yetakchi tamoyili
112. Jismoniy tarbiyada estetik tarbiyaning vositalariga nimalar kiradi?
113. Jismoniy tarbiyada o'qitish.....
114. Jismoniy tarbiyada so'zdan foydalanish metodlari nimalardan iborat?
115. Jismoniy tarbiyadagi asosiy yo'nalishlarini ko'rsating.
116. Jismoniy tarbiyaning asosiy vositasi?
117. Jismoniy tarbiyaning didaktik tamoyillari qaysilar?

118. Jismoniy tarbiyaning didaktik tamoyillariga nimalar kiradi?
119. Jismoniy tarbiyaning maqsadi nimadan iborat?
120. Jismoniy tarbiyaning maxsus o'rgatish metodlari?
121. Jismoniy tarbiyaning o'ziga xos metodlarini qaysi biri ko'proq kichik yoshdagi bolalarga mo'ljallangan?
122. Jismoniy tarbiyaning qanday ikki maxsus tomoni farqlanadi?
123. Jismoniy tarbiyaning umumiy vazifalari?
124. Jismoniy tarbiyaning uslubiy tamoyillaridan birii?
125. Jismoniy tarbiyaning vazifalari....?
126. Jismoniy tarbiyaning vositalari nimalardan iborat?
127. Jismoniy mashqlar bilan shug'ullanish jarayonida charchoqqa qarshilik ko'rsatish darajasi bu.....?
128. Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning jismoniy tarbiyasiga qanday vazifalar qo'yiladi?
129. Kishi jismoniy rivojlanishining asosiy ko'rsatkichlari nima?
130. Kishi organizmi bo'g'inlarning harakatchanligi, cho'zilishi va qayishqoqligi bu...?
131. Ko'rsatilgan qaysi atama harakatga o'rgatish va jismoniy sifatlarni tarbiyalashda pedagogik jarayonini belgilaydi?
132. Ko'rsatilgan tamoyillardan qaysi biri umummetodik tamoyil bo'lib hisoblanadi?
133. Kuchning qanday turlari mavjud?
134. Kutilmagan sharoitda zaruriy harakatlarni tez, shiddatli va aniq bajarish bu...?
135. Madaniyatning boshqa turlariga taaluqli bo'lmagan, alohida xususiyatga ega bo'lgan funksiyalar
136. Maksimal kuch bilan zo'riqish harakatni to'la amplitudada, eng yuqori tezlikda, shug'ullanuvchi uchun me'yorida oz vazminlikdagi yuk bilan mashq qilish
137. Maktab jismoniy tarbiya darsi – atamasiga ta'rif bering.
138. Maktab jismoniy tarbiya darsining xronometraji organilganda, pedagogik oqlangan vaqt 42 daqiqani tashkil etdi. Ushbu holatda darsning umumiy zichligi necha % ga teng.
139. Maktabda jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil qilish shakllari.
140. Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarni harakat faolligiga qarab bolalar qanday guruhlariga ajratiladi?
141. Maktabgacha tarbiya muassalaridagi tayyorgarlik guruhlarida mashg'ulotni o'tkazish vaqti....?

142. Malaka bu-.....
143. Mashg'ulotlar turli stansiyalarda sportchilar tomonidan mashqlarni izchil bajarish.
144. Mashg'ulot yuklamasining shiddati deb nimaga aytiladi?
145. Mashq bilan chiniqishni ortishi, qaysi kattalikdagi yuklamaning vazifasi.
146. Mashq bilan chiniqqanlikning erishilgan darajasini saqlab qolish mashqning xususiy vazifalarini hal etish yuklama turlarini qay biri tarkibiga kiradi?
147. Mashq texnikasi qanday baholanadi?
148. Maxsus chidamlilikka ta'rif bering?
149. Mehnat (mashq qilish) davomida ish qobiliyatining vaqtinchalik susayishi nima?
150. Mehnat bilan bog'liq kasbiy tayyorgarlik bilan harbiy amaliy jismoniy tayyorgarlik bir-biridan qanday farq qiladi?
151. Muskul kuchi evaziga bo'ladigan egiluvchanlik
152. Muskul tarangligi – zo'riqishi (kuch namoyon qila olishi) quyidagilarga qarab aniqlanadi. Javoblardan qaysi biri noto'g'ri?
153. Muskul uzunligini kamayishi hisobiga kuchlanish
154. Musobaqa davrining vazifasi.
155. O'quvchilar organizmini qayta tiklashi uchun sekin yugurish, yurish mashqlari beriladi bu darsning qaysi qismida amalga oshiriladi?
156. O'quvchilar jismoniy tarbiyasining maktabdan tashqari shakllariga nimalar kiradi?
157. O'quvchilar jismoniy tarbiyasining xususiy vazifalari qay tarzda amalga oshiriladi?
158. O'quvchilar tomonidan jismoniy mashqlar bajarish jarayonida yo'l qo'yiladigan xatolar qanday guruhlarga bo'linadi?
159. O'quvchilarni sog'ligida, salomatlilik holatida katta o'zgarishlar bo'lsa, katta jismoniy yuklama berish mumkin bo'lmasa, guruhning nomi nima deb ataladi?
160. Odam tanasi va uning a'zolarini o'lchash orqali olinadigan ma'lumotlar - ..... deyiladi.
161. Odam vaznining har bir kilogramiga to'g'ri keladigan kuch miqdori
162. Odamni gavda og'irligini hisobga olmasdan aniqlanadigan kuchga qanday kuch deyiladi?
163. Oilada bolalarning harakat faoliyatiga qiziqishini oshirishdagi asosiy omil.
164. Organizmni havo bilan chiniqtirishning ahamiyati?
165. O'rgatish usullari (harakat faoliyatiga) va rivojlantirish usullari (jismoniy sifatlarni) qaysi metodning tarkibiga kiradi?

- 166.Passiv egiluvchanlik qanday namoyon bo'ladi?
- 167.Passiv statik mashqlarda gavdaning holati ..... hisobiga saqlanadi
- 168.Pedagogik jarayon bo'lgan jismoniy mashqlar orqali inson organizmini funksional jihatlarni takomillashtirishga qaratilgan tarbiya...?
- 169.Pulsometriya orqali hal qilinadigan vazifani aniqlang?
- 170.Qaddi-qomat qanday qilib to'g'ri shakllanadi?
- 171.Qaysi hujjatda darsning qismlari, ularning davomiyligi, ulardagi o'quvchilar faoliyatining mazmuni, bajariladigan harakatlar, foydalaniladigan vositalar, ularning me'yorlari ko'rsatiladi?
- 172.Qaysi javobda sog'lomlashtirishga yo'naltirilgan vazifa to'g'ri berilgan?
- 173.Qaysi jismoniy sifatni rivojlantiradigan mashqlar bilan shug'ullanish bo'g'inlardagi harakatchanlikni susaytirishi, chegaralash mumkin
- 174.Qaysi mashqlar orqali kuch sifati aniqlanadi?
- 175.Qisqa vaqt ichida katta miqdorda kuch namoyon qila olish qobiliyati
- 176.Quyidagi harakat apparatini boshqarishdagi asosiy qiyinchiliklar qatoridan xato javobni aniqlang
- 177.Quyidagilardan qaysi biri maxsus metodga ta'luqli?
- 178.Quyidagilardan qaysi biri sinfdan tashqari ishlarga kirmaydi?
- 179.Quyidagilardan qaysi biri umumiy funksiyaga taalluqli?
- 180.Quyosh nuri bilan chiniqtirish vositasi nima?
- 181.Shaxs harakatining amalga oshirilishi va boshqarilishining avtomatlashgan shakli.
- 182.Shaxsni har tomonlama rivojlantirish tamoyilining asosiy talablari
- 183.Shaxsning jismoniy va aqliy xususiyatlariga ta'sir qilish va bu harakatni bajarish usullarini yaxshilash maqsadida harakatni takrorlash....
- 184.Shug'ullanuvchi organizmiga beriladigan jismoniy mashqlarni belgilangan hajmiga ...?
- 185.Sinfdai tashqari qaysi mashg'ulot shakllarini bilasiz?
- 186.Sog'liqni mustahkamlashga, keng doirada harakat malakalari va ko'nikmalariga ega bo'lishiga, o'zidan keyingi maxsus tayyorgarlikka zamin bo'lishi uchun xizmat qiladigan asosiy harakat sifatlarini rivojlantirishga yo'naltirilgan jismoniy tayyorgarlik
- 187.Sog'lom va jismoniy rivojlangan bolalar qaysi gruppaga mansub.
- 188.Sport mashg'ulotining uslublarini shartli ravishda qanday guruhlarga bo'lish mumkin?
- 189.Sport mashg'ulotlarida qaysi umumpedagogik uslublardan foydalaniladi?

190.Sport quyidagicha farqlanadi....

191.Sportchining amaliy tayyorgarligi quyidagilarni o‘z ichiga oladi.

192.Sportchining vazni 90 kg. bo‘lgan holda 200 kg og‘irlikdagi yukni ko‘tarsa, sportchining nisbiy kuchi qanchaga teng?

193.Sportda bahslashish sa‘nati

194.Sportning ekstremal turlari bu.....

195.Sportning siklik turlariga to‘g‘ri tarif berilgan qatorni toping.

196.Ta‘lim metodlari qaysilar?

197.Tabiatning sog‘lomlashtiruvchi kuchlari nimalardan iborat?

198.Ta‘limni har bosqichining uzunligi, davomiyligi quyidagi omillarga bog‘liq:

199.Tamoyillarning qaysi biri shug‘ullanuvchilarning imkoniyatiga qarab, vazifalarni optimal ravishda to‘g‘ri kelishi uchun vosita va uslublarni ataylab belgilaydi?

200.Tashqi qarshiliklarni yengishga qaratilgan mashqlar va individning o‘z tanasi og‘irligini yengishga qaratilgan mashqlar orqali qaysi jismoniy sifat rivojlantiriladi?

JISMONIY MADANIYAT NAZARIYASI VA METODIKASI
fanidan o‘quv adabiyotlar va elektron ta‘lim resurslari ro‘yxati
Asosiy darslik va o‘quv qo‘llanmalar

№	Muallif	Adabiyot nomi	Adabiyot turi	Nashr yili	Adabiyotning ARM dagi shifri	Adabiyotning ARM dagi inventar raqami	ARMdagi soni
1	Maxkamdjanov K.M.	Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi	Darslik	Tashkent 2008	75.1 Ml 8	U-6912/3	15 ta
2	Maxkamdjanov K.M., Nurmatov F.A, Inozemseva L.A, Rustamov L	Sport bayramlarini tashkil qilish va o‘tkazish metodikasi	Darslik	Tashkent 2008	75.1 S78	U-6913	80 ta
3	Yunusova YU.M.	Teoriya i metodika fizicheskoy kulʼtury	Darslik	Tashkent 2007	75.1 Yu564	U-6730/1	20 ta

4	Yunusova YU.M.	Основы методики физической культуры	Darslik	Tashkent 2005	74.267 Yu564	U-6339	10 ta
---	----------------	-------------------------------------	---------	---------------	--------------	--------	-------

Qo'shimcha adabiyotlar

1. A.Abdullaev, Sh.Xonkeldiev Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi Toshkent., O'zbekiston Davlat jismoniy tarbiya instituti, 2005.
2. Livisskiy A.N Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi Toshkent: 1995.
3. Salomov R.S. Sport mashg'ulotning nazariy asoslari - Toshkent., O'zbekiston Davlat jismoniy tarbiya instituti, 2005.
4. Goncharova O.V. Yosh sportchilarning jismoniy qobiliyatlarini rivojlantirish Toshkent., O'zbekiston Davlat jismoniy tarbiya instituti 2005.
5. Maxkamdjonov K.M., Tulenova X.B. Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi - Toshkent TDPU, 2001-2002.
6. Q.T.Arabboyev Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi (Sport mashg'ulotlarining nazariy asoslari) Darslik "O'zkitobsavdonashriyoti" NMIU Toshkent 2023 y.
7. A.G'ofurov Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi O'quv qo'llanma T.I lim ziyo zakovat 2022y

Elektron ta'lim resurslari

1. www.pedagog.uz
2. www.ziyonet.uz
3. www.edu.Uz

Sport o'yinlari va uni o'qitish metodikasi fanining mazmuni

Futbol o'yinining kelib chiqishi va rivojlanish tarixi: futbol o'yinini kelib chiqishi, futbol o'yini bo'yicha dastlabki o'yinlar, futbolning Yevropa davlatlariga tarqalishi, Olimpiada o'yinlari dasturiga kiritilishi, FIFA ni tashkil topishi, tuzilishi va faoliyati, uning tarkibidagi har bir qit'adagi futbol federatsiyalarining tashkil topishi, faoliyati va ular rahbarligida futbol musobaqalarining o'tkazilishi, futbol bo'yicha dastlabki Jahon, Yevropa chempionatini o'tkazilishi, olimpiada o'yinlari.

O'zbekistonda futbol o'yinini rivojlanishi: O'zbekistonda futbol o'yinini kirib kelishi va rivojlanishi, Vazirlar Mahkamasining O'zbekistonda futbolni rivojlantirish to'g'risidagi qarori va uning ahamiyati.

Futbol o'yin texnikasining tasnifi: futbol o'yini texnikasi tasnifi, maydon o'yinchisining texnikasi, darvozabon o'yin texnikasi, harakatlanish va to'pni boshqarish texnikasi.

Futbol o'yin taktikasining tasnifi: futbol o'yin taktikasi, futbol o'yin taktikasini bo'linishi, himoya va hujum taktikalari, futbol o'yinida jamoaviy, guruhli va yakka holda hujum va himoya taktikalari, futbol o'yinida hujumga qarshi tez hujum taktikalari, o'yinchilarni joylarini almashtirish, to'psiz harakat qilish texnika va taktikalari.

Basketbol o'yinining kelib chiqishi va rivojlanishi tarixi: basketbol o'yinining kelib chiqishi va rivojlanish bosqichlari, dastlabki musobaqalarni o'tkazilishi, xalqaro basketbol ittifoqi FIBAni tuzilishi va tashkil topishi, basketbol o'yini bo'yicha birinchi Jahon va Yevropa chempionatini o'tkazilishi, basketbol o'yinining Olimpiada o'yinlari (erkaklar va ayollar) dasturiga kiritilishi.

O'zbekistonda basketbol o'yinini rivojlanishi: O'zbekistonda basketbolni rivojlanishi, mustaqillikdan so'ng O'zbekiston basketbolining jahon arenalarida tutgan o'rni.

Basketbol o'yin texnikasining tasnifi: basketbol o'yin texnikasi tasnifi, basketbol o'yin texnikasini bo'linishi, harakatlanish texnikasi va to'pni boshqarish texnikasi.

Basketbol o'yin taktikasining tasnifi: basketbol o'yin taktikasi, hujum va himoya taktikalari, basketbol o'yinida jamoa bo'lib, guruhli va yakka holda hujum va himoya qilish taktikalari, o'yin kombinatsiyalari, to'psiz va to'p bilan harakatlanayotgan raqibga qarshi hujum qilish usullari.

Voleybol o'yinining kelib chiqishi va rivojlanishi tarixi: voleybol o'yinining kelib chiqishi va rivojlanish bosqichlari, dastlabki musobaqalarni o'tkazilishi, xalqaro voleybol ittifoqi FIVBni tuzilishi va tashkil topishi, voleybol o'yini bo'yicha birinchi Jahon va Yevropa chempionatini o'tkazilishi, voleybol o'yinining Olimpiada o'yinlari (erkaklar va ayollar) dasturiga kiritilishi.

O'zbekistonda voleybol o'yinini rivojlanishi: O'zbekistonda voleybolni rivojlanishi, mustaqillikdan so'ng O'zbekiston voleybolining jahon arenalarida tutgan o'rni.

Voleybol o'yin texnikasining tasnifi: voleybol o'yin texnikasi tasnifi, voleybol o'yini texnikasini bo'limlarga bo'linishi, voleybol o'yinida harakatlanish texnikasi va to'pni boshqarish texnikasi, voleybol o'yinida to'pni boshqarish texnikasi, to'pni tepadan, pastdan uzatish va qabul qilish texnikasi, to'pni har xil usulda o'yinga kiritish usullari.

Voleybol o'yin taktikasining tasnifi: voleybol o'yinida hujumga qarshi tez himoya taktikalari, o'yinchilarni o'yin vaqtida joylarini almashtirish, to'psiz harakat qilish taktikalari.

Qo'l to'pi o'yinining kelib chiqishi va rivojlanish tarixi: qo'l to'pi o'yinini kelib chiqishi va rivojlanishi, qo'l to'pi o'yini bo'yicha dastlabki o'yinlar, qo'l to'pi o'yinining Yevropa davlatlariga tarqalishi, Olimpiada o'yinlari dasturiga kiritilishi, FIGA ni tashkil topishi, tuzilishi va faoliyati, uning tarkibidagi har bir qit'adagi qo'l to'pi federatsiyalarining tashkil topishi, faoliyati va ular rahbarligida qo'l to'pi bo'yicha musobaqalarning o'tkazilishi, qo'l to'pi o'yini bo'yicha dastlabki Jahon, Yevropa chempionatini o'tkazilishi.

O'zbekistonda qo'l to'pi o'yinini rivojlanishi: O'zbekistonda qo'l to'pi o'yinining rivojlanishi, mustaqillikdan so'ng O'zbekiston qo'l to'pi o'yinining jahon arenalarida tutgan o'rni.

Qo'l to'pi o'yin texnikasining tasnifi: qo'l to'pi o'yini texnikasini tasnifi, maydon o'yinchisining texnikasi, darvozabon o'yin texnikasi, harakatlanish texnikasi va to'pni boshqarish texnikasi.

Sport o'yinlari va uni o'qitish metodikasi fanidan Davlat attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. Voleybol o'yini qachon tashkil topgan?
2. Voleybol bo'yicha Birinchi jaxon chempionati qachon o'tkazilgan erkaklar o'rtasida?
3. Voleybol o'yini qachon olimpiada o'yinlari dasturiga kiritilgan?
4. Voleybol maydoni o'lchami?
5. Voleybol to'pini og'irligi qancha?
6. Voleybol to'rining balandligi erkaklar va ayollar uchun qancha?
7. Voleybol o'yini necha partiya o'ynaladi?
8. Voleybol o'yinida partiyalar necha ochkogacha davom etadi?
9. Voleybol to'rining o'lchami qancha bo'ladi?
10. Voleybol to'ridagi antenning uzunligi necha metr?
11. Voleybol o'yinida texnik tanaffus uchun qancha vaqt beriladi?
12. Voleybol o'yinida har bir partiyalarda necha marta texnik tanaffus beriladi?
13. Voleybol o'yinida har bir partiyada murabbiy necha marta tanaffus olishi mumkin?

14. Voleybol o'yinida chiziqdagi xakamlar maydondan keyin necha metr dan turishi lozim.
15. Voleybol o'yini davomida qaysi vaqtda sporniy beriladi.
16. Voleybol to'rining oraligi necha sm....
17. Voleybol so'zi nimani anglatadi....
18. Voleybol o'yinining Vatani qae?
19. Voleybol o'yinining asoschisi kim?
20. Voleybol o'yini qachon va qerda kim tomonidan tashkil qilingan.?
21. Texnika so'zinig ma'nosi....
22. Taktika so'zinig ma'nosi....
23. Voleybolda bir jamoada necha nafar o'yinchi o'ynaydi .....
24. Voleybolda ximoya zonas necha metr...
25. Voleybolda xujum zonas necha metr .....
26. Voleybolda antenaning setkadan balandligi necha sm bo'ladi.....
27. Voleybol maydoni chiziqlari kengligi necha sm bo'ladi.
28. Voleybol to'pini aylanasi necha sm bo'ladi.
29. Voleybol O'zbekistonda nechanchi yillardan beri o'ynaladi?
30. Voleybol xujum zonasida qaysi raqam o'yinchilari joylashadi....
31. Voleybol ximoya zonasida qaysi raqam o'yinchilari joylashadi...
32. Voleybol to'pining ichki bosimi qancha bo'ladi....
33. Voleybolda birinchi zonada to'siq qo'yish uchun ikkinchi zonadagi o'yinchilar sakrashi mumkinmi....
34. Voleybolda to'g'ri xujum zarbasini berish nechta fazaga bo'linadi ....
35. Voleybolda raqibning xujum zarbasiga qarshi xarakat qilishning eng asosiy usuli nima....
36. Voleybolda o'yinchilar kiyimidagi raqamlar necha raqamgacha ruxsat beriladi....
37. Ayollar va erkaklar voleybolida farq bormi....
38. Voleybolda oyoq bilan to'pga zarba berish mumkinmi....
39. Voleybolda to'pni ilib uzatish mumkinmi....
40. Voleybol sport turiga, voleybol nomi qachon berilgan....
41. Voleybol o'yinining dastlabki qoidalari nechanchi yilda ishlab chiqilgan....
42. Voleybol o'yin texnikasi nechta qismga bo'linadi....
43. Voleybolda Libero o'yinchisi nechanchi yilda ta'sis etilgan....
44. Voleybol o'yinida maydonni chegaralovchi antena nechanchi yilda ta'sis etilgan....
45. Voleybol o'yinida to'pni tanani barcha qismi bilan o'ynash nechanchi yilda ta'sis etilgan....
46. Voleybolda xakam kimni murojaatiga ko'ra o'z qaroriga izoh berishi mumkin....
47. Basketbol o'yini qachon kashf qilingan.?
48. Basketbol o'yini kim tomonidan kashf qilingan.?
49. Basketbol o'yini qachon Olimpiada o'yinlari dasturiga kiritilgan.?-
50. Qachon va qerda basketbol bo'yicha ayollar o'rtasida birinchi jaxon chempionati o'tkazilgan.?-
51. Qachon va qerda basketbol bo'yicha erkaklar o'rtasida birinchi jaxon chempionati o'tkazilgan.?-
52. Ayollar basketbol o'yini Olimpiada o'yinlari dasturiga qachon kiritildi?-

53. Basketbol o'yinida «Probejka» qanday holatda vujudga keladi?
54. Basketbol maydoni o'lchami qancha?-
55. Basketbol to'pini og'irligi va aylanasini o'lchami qancha?-
56. Basketbol mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish joyi.?-
57. Basketbol savati diametri qancha bo'ladi?-
58. Basketbolda: poldan savatgacha bo'lgan balandligi qancha bo'ladi?-
59. Basketbolda: poldan shitgacha bo'lgan balandligi qancha bo'ladi?-
60. Basketbol shitining o'lchami qancha.?-
61. Basketbol to'pini yon chiziqdan o'yinga kiritish uchun necha soniya beriladi.?-
62. Basketbol to'pini raqib maydoniga olib o'tish uchun necha soniya beriladi?-
63. Basketbolda hujum uchun necha soniya beriladi?-
64. Basketbol raqib jarima maydoni ichida harakatlanish uchun necha soniya beriladi?-
65. Basketbolda shaxsiy fol nechtagacha beriladi?-
66. Basketbol o'yini necha daqiqa davom etadi?-
67. Basketbol mashg'ulotning asosiy qismidan oldingi umumrivojlantiruvchi va chigalyozdi mashqlarini bajarish jarayoni.?
68. Basketbolda qisqa vaqt ichida ma'lum bir masofani bosib o'tish.?
69. Basketbol o'yini necha bo'limdan iborat?-
70. Basketbol o'yinida maydonda nechta xakam bo'ladi?-
71. Basketbolda umumiy rivojlantiruvchi mashqlar.-
72. Basketbol maydonida bir jamoada nechta o'yinchi ishtirok etadi?-
73. Basketbol to'pining o'gil bolalar uchun diametri qancha?-
74. Basketbolda harakatlarni turli o'zgaruvchan sharoitda tezkorlikda amalga oshirish jarayoni.?-
75. Basketbol to'pining qiz bolalar uchun diametri qancha?-
76. Basketbol mashg'uloti jarayonida amalga oshiriladigan shartli va shartsiz faoliyat.-
77. Basketbol to'pini joyida necha soniya tutib turish mumkin?-
78. Basketbol maydoni yuza va yon chiziglarining qalinligi razmeri.?-
79. Basketbolda o'z guruhidan saylangan etakchi.?
80. Basketbol musobaqasiga necha xil sport formasi olib boriladi?-
81. Basketbol musobaqasida muvaffaqiyatga erishish.-
82. Basketbol musobaqasida imkoniyatni boy berish.-
83. Basketbol o'yinida jamoa nechta foldan keyin jarima beriladi?.-
84. Basketbol o'yinida harakat faoliyatidagi xatolarga tanbeh.?-
85. Basketbolda har bir tashlangan jarima to'pi uchun necha ochko beriladi.?-
86. Basketbol o'yinida o'yinchi nechta ogoxlantirish olgani o'yindan chiqarib yuboriladi?-
87. Basketbol o'yinida qaysi xolatda 2 ochko beriladi?-
88. Basketbol o'yini xar bir bo'limi necha daqiqadan iborat? -

89. Basketbol o'yinida qanday xolatda o'yinchilar almashtiriladi?-
90. Basketbol o'yinida murabbiy bir bo'limda 1-daqiqadan necha marta tanaffus olish xuquqiga ega?-
91. Basketbol maydonining uzunligi va eni?-
92. Basketbolda o'yin yoki musobaqa jarayonini boshqaruvchi va nazorat qiluvchi shaxs?.
93. Basketbol uchrashuvida g'olib bo'lgan jamoaga necha ochko beriladi? -
94. Basketbol o'yini Olimpiyada o'yinlari dasturiga qachon kiritilgan?-
95. Basketbol o'yinni belgilangan tartiblar asosida amalga oshirish jarayoni.-
96. Basketbol o'yini oldidan o'yin jarayoniga kerakli barcha jihozlarni tayyorlash va o'quvchilarni jalb qilish.-
97. Basketbol maydonidagi 3 ochkning maydon razmeri.?-
98. Basketbol o'yinida o'yinchi nechta ogoxlantirish olgani o'yindan chiqarib yuboriladi?-
99. Basketbol o'yinida o'yinchilar necha soniyada xujumni yakunlab kelishi kerak?.-
100. Basketbol sport turidan tadbirlarni o'tkazish jarayoni.-
101. Basketbol sport turidan musobaqlarni o'tkazishda amal qilinadigan qoidalar.-
102. Basketbol o'yining vatani-
103. Basketbol o'yini texnikasi necha bo'limdan iborat.-
104. Basketbol maydonida qancha odam o'ynaydi?.-
105. Beshta qoida buzgan basketbolchi bilan nima bo'ladi?.-
106. Xalqaro basketbol federatsiyasi FIBA qachon va qayerda tashkil topgan?.-
107. Basketbol so'zining ma'nosi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?-
108. Basketbol zalining balandlik masofasi necha metr bo'lishi kerak?-
109. Basketbol maydoni atrofidagi xavfsizlik zonasi.?-
110. Djeymis Neysmit basketbol o'yinini qachon kashf qilgan.?-
111. Basketbolda o'yin taktikasi nima deyiladi?
112. Fint nima?
113. Texnik mahoratni shakllantirishga qaratilgan pedagogik jarayon nima.
114. Futbol o'yini atamasi qaysi tildan olingan?
115. Futbol so'zining o'zbekcha ma'nosi nima?
116. Futbol o'yini qayerda paydo bo'lgan?
117. Futbol o'yini qiziqarliligi bilan dunyo muhlislari tomonidan qanday nom olgan?
118. Halqaro futbol federatsiyasi (FIFA) qachon tashkil topgan?
119. Halqaro futbol federatsiyasi (FIFA) olimpiada o'yinlari dasturiga qachon kiritilgan?

120. Futbol bo'yicha birinchi jahon chempionati qachon va qaerda o'tgazilgan?
121. Futbol maydoning hajmi qancha?
122. Futbol o'yini necha daqiqa o'ynaladi?
123. Futbol o'yini 1- tayimi uchun necha daqiqa beriladi?
124. Futbol o'yini 2- tayimi uchun necha daqiqa beriladi?
125. Futbol o'yinida ekstra tayimlar uchun necha daqiqa beriladi?
126. Futbol o'yinida ekstra tayimni birinchi bo'limi uchun necha daqiqa beriladi.?
127. Penalti so'zining ma'nosi nima.?
128. Futbol darvozasining hajmi qancha.?
129. Futbol o'yinida bir jamoada nechta o'yinchi o'ynaydi.?
130. Futbol o'yinida maydonda nechta hakam o'yinni boshqaradi.?
131. Futbol o'yinida bosh hakam o'yinni qanday vositalar orqali o'yinni boshqaradi.?
132. Futbol o'yinida nechta o'yinchi almashtirish mumkin.?
133. Futbol o'yinida penaltiylar seriyasida bir jamoadan nechta o'yinchi penaltiy tepadi.?
134. Futbol o'yinida hakam tomonidan necha hil kartochka ko'rsatiladi.?
135. Futbol o'yinida qanday kartochka o'yinchini maydondan chetlatishi mumkin.?
136. Futbol qiroli PELE qaysi davlatda tug'ilgan.?
137. Futbol darvoza to'sining hajmi qancha.?
138. Maydon o'yinchisi texnikasiga nimalar kiradi?
139. Xakamning qollari tepaga kotarilish xolati nimani anglatadi?
140. Futbol maydonida xakam qaysi yilda paydo bo'lgan?
141. Osiyo futbol konfederatsiyasiga qaysi yilda tashkil topgan?
142. Futbolda hujum qilishdan asosiy maqsad nima?
143. O'yinchi chetlatilganda hakam tomonidan ko'rsatilgan karta qanday rangda?
144. O'yinchini ogohlantirishda hakam tomonidan ko'rsatilgan karta qanday rangda?
145. Maydon cheti bo'ylab harakat qilayotgani hakam qanday nomlanadi?
146. Sportda jismoniy sifatlar nechta?
147. Futbol to'pining aylanasi necha sm?
148. O'zbekiston futbol federatsiyasi qaysi Konfederatsiya tarkibiga kiradi.?
149. O'zbekistonda qachon va qayerda birinchi bo'lib futbol jamoasi tashkil topgan?
150. Xalqaro futbol assosiasiyasi qisqartirilgan nomi

151. Futbol o'yini qoidalari birinchi bor qachon paydo bo'ldi?
152. Maydon markazidagi aylananing radiusi qancha?
153. Futbol o'yinida darvoza to'sini diametri necha sm ?
154. Futbol maydonidagi kichik jarima maydoni o'lchami necha metr.
155. O'zbekiston futbol federatsiyasi qachon FIFA ga a'zo bo'lgan?
156. To'pining ichidagi atmosfera bosimi qancha?
157. Abduqodir Husanovning Fransiyadagi jamoasi qaysi?
158. Real madrid futbol jamoasi qaysi davlatga tegishli jamoa?
159. Barselona futbol jamoasi qaysi davlatga tegishli jamoa?
160. Manchestir siti futbol jamoasi qaysi davlatga tegishli jamoa?
161. Liverpool futbol jamoasi qaysi davlatga tegishli jamoa?
162. Arsenal futbol jamoasi qaysi davlatga tegishli jamoa?
163. Chelsi futbol jamoasi qaysi davlatga tegishli jamoa?
164. Totenhem futbol jamoasi qaysi davlatga tegishli jamoa?
165. Bavarya futbol jamoasi qaysi davlatga tegishli jamoa?
166. Manchestir yunayted futbol jamoasi qaysi davlatga tegishli jamoa?
167. Atletiko futbol jamoasi qaysi davlatga tegishli jamoa?
168. Futbol sehrgari Leonel messi qaysi davlatda tug'ilgan?
169. Futbolda qo'pollik uchun o'yindan chetlatish qoidasi qachondan joriy qilingan?
170. Qaysi yildan boshlab bosh hakamga 2 ta yordamchi hakam yordam bera boshlagan?
171. 2025-2026 yilgi O'zbekiston chempionatida qaysi jamoa chempionlikni qo'lga kiritdi?
172. Nasaf qaysi viloyatning futbol jamoasi hisoblanadi?
173. Navbahor qaysi viloyatning futbol jamoasi hisoblanadi?
174. Surhon qaysi viloyatning futbol jamoasi hisoblanadi?
175. Qo'qon 1912 qaysi viloyatning futbol jamoasi hisoblanadi?
176. Qo'l to'pi o'yini qaerda tashkil topgan?
177. Qo'l to'pi o'yini necha taymdan iborat bo'ladi ?
178. Qo'l to'pi o'yini kim tomonidan yaratilgan

179. Qo'l to'pi darvozasining o'lchamlari qanaqa
180. Erkaklar to'pining og'irligi qancha.(qo'l to'pi)
181. Ayollar to'pining og'irligi qancha. .(qo'l to'pi)
182. Erkaklar to'pining aylana uzunligi qanaqa .(qo'l to'pi)
183. Ayollar to'pining aylana uzunligi qancha .(qo'l to'pi)
184. 16 yoshdan katta bo'lgan barcha jamoalar uchun o'yin qancha davom etadi. (qo'l to'pi)?
185. 8-12 yoshdagi jamoalar uchun o'yin qancha davom etadi ?
186. Taymlar orasidagi tanaffus qancha davom etadi ? .(qo'l to'pi)
187. Qo'l to'pi o'yinini maydonda nechta xakam boshqaradi ?
188. Bir taymda murabbiy necha marotaba taym - aut olishi mumkin?
189. Taym - aut qancha davom etadi? (qo'l to'pi)
190. Maydondagi barcha chiziqlar enini aniqlang. (qo'l to'pi)
191. Qo'l to'pi o'yinining dastlabki qoydalari qachon nashr etilgan?
192. Birinchi qo'l to'pi federatsiyasi nechanchi yili tashkil topgan?
193. Qo'l to'pi o'yini qachon Olimpiya o'yinlari turlariga kiritilgan ?
194. Qo'l to'pi bo'yicha birinchi jahon chempionat qaerda o'tkazilgan?
195. Birinchi qo'l to'pi federatsiyasi qachon va qaerda tashkil topgan ?
196. Darvoza to'sinlarining oq va qora ranglarining uzunligi necha sm.bo'ladi (qo'l to'pi)
197. O'yinchilarni almashish zonasini belgilovchi chiziq necha sm. bo'ladi? (qo'l to'pi)
198. Bir o'yinchi ikkinchi o'yinchiga almashtirilgandan so'ng, o'yinda yana qatnashaoladimi?
199. Noto'g'ri o'yinchi almashinuvi qanday jazolanadi ? (qo'l to'pi)
200. O'yinchilarning maykasini orqasidagi raqam necha sm.ni tashkil etishi kerak. (qo'l to'pi)

SPORT O'YINLARI VA UNI O'QITISH METODIKASI fanidan
Asosiy darslik va o`quv qo`llanmalar:

№	Muallif	Adabiyot	Nashr	ARMda	ARMdagi	Turi	Soni
---	---------	----------	-------	-------	---------	------	------

		nomi	yili	gi shifri	inventar raqami		
1.	Ayrapetyants L.R.	Voleybol	Darslik	O'zDJTI 2005	75.569.A37 9	92269 1	15ta
2.	Rasulov O.T.	Basketbol	O`quv qo`llanma	Toshkent 1998	75.586.R.25	92270 7	30ta
3.	Xo'jaev F, Raximqulov K.D, Nigmanov B.B	Sport va harakatli o'yinlar va o'qitish metodika si (harakatli o'yinlar)	Darslik	Toshkent 2008	75X-91	01235 0	20ta
4	Xo'jaev F, Nigmanov B.B Raximqulov K.D,	Sport va harakatli o'yinlar va o'qitish metodikas i (Sport o'yinlar)	darslik	Toshkent 2008	74.267X98	92454 8	10ta
5	Pavlov Sh va boshqalar	Gandbol	darslik	Toshkent 2005	75.576P13	92454 9	15ta
6	Akromov R ning tahriri ostida	Futbol	darslik	Toshkent 2006	75.578F98	92455 0	15ta

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Maxkamdjanov K.M. Futbol o'yin texnikasi. Toshkent (metodik qo'llanma), 1999.
2. Rasulov O.T. Basketbol o'yinning rasmiy qoidalari. Toshkent (metodik qo'llanma), 1993.
3. Blinkov V.V Sportivnie igri i metodika prepodavaniya. Toshkent (o'quv qo'llanma), 2001 200 b.
4. Nigmanov B.B., Xo'jaev F., Raximqulov K.D. Sport o'yinlari va uni o'qitish metodikasi. Ilm- Ziyo nashriyoti Toshkent 2011.

Elektron ta'lim resurslari

1. www.pedagog.uz

2. www.ziyonet.uz
3. www.edu.uz

UMUMIY PEDAGOGIKA fanining mazmuni

Fanni bo‘lajak o‘qituvchilarni zamonaviy pedagogik fanning nazariy-tarixiy asoslari va o‘qituvchi mahoratiga doir bilimlar bilan qurollantirish, O‘zbekiston Respublikasining “Ta‘lim to‘g‘risida”gi Qonunida belgilangan talablar asosida ta‘lim-tarbiya jarayonini oqilona tashkil etish, pedagogik merosdan samarali foydalanish, real ta‘lim amaliyotida yuksak pedagogik madaniyat va texnikani nomoyon eta olishga o‘rgatish.

Fanning vazifasi:

- talabalarni milliy va innovatsion pedagogik faoliyatni samarali tashkil etishga o‘rgatish;
- o‘quv-tarbiya jarayonini samarali boshqarish, o‘quv-me‘yoriy hujjatlar bilan ishlash hamda ta‘lim olganlikni tashxis etish qonuniyat va tamoyillari bilan tanishtirish;
- o‘quvchilar bilan olib boriladigan korreksion ish yo‘nalishlari hamda rivojlanishida nuqsoni bo‘lgan o‘quvchilarni o‘qitish va rivojlantirish mazmunini o‘zlashtirish;
- milliy va jahon pedagogik fikrlari taraqqiyoti bilan tanishtirish hamda pedagogik merosdan samarali foydalanish ko‘nikma va malakalarini shakllantirish;
- global doirada ta‘lim tizimi rivojlanishining holati, asosiy yo‘nalishlari va qonuniyatlarini tahlil etish, milliy va xududiy o‘ziga xosliklardagi umumiy ko‘rinishlarni ochib berish, xalqaro pedagogik tajribaning ijobiy va salbiy jihatlari, milliy pedagogik madaniyatni boyitish shakl va metodlarini aniqlashtirish;
- talabalarni o‘qituvchi faoliyatida kasbiy mahoratni tutgan o‘rni, mazmun-mohiyatiga doir nazariy bilimlar hamda pedagogik faoliyatning turli ko‘rinishlarida o‘qituvchining muomala madaniyati, o‘quvchilar bilan aloqa o‘rnatish va muloqotga kirisha olish metodikasini to‘liq o‘zlashtirishga erishish.

Umumiy pedagogika fanidan yakuniy davlat attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. Umumiy pedagogika fanining mohiyati, vazifalari va maqsadi.
2. Ta‘lim jarayonining tuzilishi.
3. Bolalar jamoasini tashkil etish.
4. Ijtimoiy ongni shakllantirish metodlari.
5. Ta‘lim jarayonining tamoyillari.
6. Tarbiya jarayonining umumiy metodlari.
7. Ta‘lim jarayonining metodlari.
8. Ta‘lim jarayonining maqsadi.
9. Tarbiya jarayonini tashkil etish shakllari.
10. Shaxs shakllanishiga ta‘sir etuvchi omillar.
11. Ta‘limni tashxis qilish.
12. Estetik tarbiyaning mohiyati, vazifalari va mazmuni.
13. Tarbiya jarayonida maktab oila va maxalla hamkorligi.
14. Iqtisodiy tarbiyaning mohiyati, vazifalari va mazmuni.
15. Tarbiya jarayoni xususiyatlari.

- 16.O‘quvchilar jamoasini shakllantirish.
17. Bolalarni oilada tarbiyalash.
- 18.O‘z – o‘zini tarbiyalash.
- 19.Dars va uni tashkillashga qo‘yilgan talablar.
- 20.Tarbiya jarayonining vositalari.
- 21.Korreksion pedagogik
- 22.O‘quv dasturi va rejasi.
- 23.Sharq mutaffakirlari asarlarida komil inson g‘oyasining ifodalanishi.
- 24.Istisodiy tarbiyaning mazmuni.
- 25.Darsliklar va ularga qo‘yilgan talablar.
- 26.Aqliy tarbiyaning mazmuni, vazifalari.
- 27.Ta’lim menejment.
- 28.Ta’limning og‘zaki metodlari.
- 29.Sinf rahbari va uning faoliyati mazmuni.
- 30.Tarbiya jarayonining mazmuni.
- 31.Shaxsni rivojlanishiga ta’sir etuvchi omillar.
- 32.Didaktika-pedagogik ta’lim nazariyasi.
- 33.Pedagogika fanlari tizimi.
- 34.Ta’limni tashkil etishning asosiy va yordamchi shakllari.
- 35.Pedagogikada shaxs masalasi.
- 36.Hozirgi zamon darsi va unga qo‘yilgan talablar.
- 37.Pedagogika fanining predmeti.
- 38.Davlat ta’lim standarti (DTS).
- 39.Bolalarni yosh davrlariga bo‘lish muammosi
- 40.Pedagogika tarixi qanday fan?
- 41.Pedagogika tarixi fanining asosiy o‘rganish manbalari.
- 42.Ta’lim – tarbiyaga birinchi bo‘lib ilmiy ta’rif bergan olim?
- 43.Pedagogika tarixi fani predmeti.
- 44.Pedagogika fani rivojlanishiga xissa qo‘shgan sharq allomalari.
- 45.“Fozil odamlar shahri ” va “Ruhiy madaniyat haqida risola” asarlari muallifi kim?
- 46.Abu Ali ibn Sinoning ta’limiy axloqiy qarashlari.
- 47.Yusuf Xos Hojibning ta’limiy axloqiy qarashlari.
- 48.“Qobusnoma” asarida komil inson tarbiyasi.
- 49.Ahmad Yugnakiy til odobi haqida.
- 50.Turkiy tilda yaratilgan 1-didaktik asar.
- 51.Jadidchilik harakati.
- 52.Amir Temur tuzuklari.
53. Mirzo Ulug‘bek mudarisslik faoliyati.
- 54.“Ma’mun akademiyasi” tashkil etilishi.
- 55.Farobiy ta’lim-tarbiya haqida.
- 56.Qadimgi Afina va Spartadagi ta’lim tizimi.
- 57.A. Jomiyning pedagogik qarashlari
- 58.Mustaqil O‘zbekiston ta’lim tizimi
- 59.Jahon rivojlangan mamlakatlar ta’lim tizimi
- 60.Pedagogik faoliyat va uning asosiy xususiyatlari.

61. Ta'lim oluvchilarning majburiyatlari "Ta'lim to'grisida"gi qonunning nechinchi moddasida aks etgan?
62. "Ta'lim to'grisida"gi qonunning maqsadini aniqlang?
63. Ta'lim sohasidagi asosiy prinsiplar "Ta'lim to'grisida"gi qonunning nechinchi moddasida aks etgan?
64. Ta'lim olish huquqi "Ta'lim to'grisida"gi qonunning nechinchi moddasida aks etgan?
65. "Inklyuziv" so'zi qanday ma'noni anglatadi?
66. Rejalashtirish -
67. Estetik tarbiya bu?
68. Quyidagi metodlardan qaysilari ongni shakllantirish metodlariga kiradi: 1) hikoya; 2) pedagoigk talab; 3) etik suhbat; 4) mashq; 5) tushuntirish
69. Mashq, o'rgatish, tarbiyaviy vaziyat tarbiyaning qaysi metodlariga kiradi?
70. Quyidagilardan qaysi biri yuqori darajada uyushgan jamoa hisoblanadi
71. Demonstratsiya – bu:
72. Aniq maqsad hamda ijtimoiy-tarixiy tajriba asosida yosh avlodni har tomonlama o'stirish, uning ongi, xulq-atvori va dunyo-qarashini tarkib toptirish jarayoni bu.....
73. Estetika so'zining ma'nosi nima
74. Estetik tarbiyaning asosiy vositalarini aniqlang.
75. Shaxsning tabiat, jamiyat va sana'dagi maqsad tarzida idrok etadigan, takomillashgan go'zallik borasidagi bahosining aks etishi nima deb ataladi
76. - ishlab chiqarishdan ajralmagan holda doktorlik dissertatsiyasini tayyorlash va himoya qilish maqsadida mutaxassislikni chuqur o'rganish va ular tomonidan ilmiy izlanishlar bo'yicha falsafa doktori (PhD) yoki fan doktori (DSc) ilmiy darajalari izlanuvchilari uchun OTM va ITMlarda tashkil etiladigan oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar bo'yicha oliy o'quv yurtidan keyingi ta'lim shakli
77. Estetik axborotlar oqimi, estetik va axloqiy normalar yig'indisi orqali shakllanadigan va shxsnning buyum , hodisalarga estetik baho berishida yaqqol namoyon bo'ladigan hodisa nima deb ataladi
78. O'qitish metodlarining tasnifini ishlab chiqqan olim kim?
79. Pedagogikaning qaysi sohasi shaxsi va faoliyatida nuqsoni bor bolalarni o'qitish va tarbiyalash bilan shug'ullanadi?
80. Idrok etish, o'rganish, mashq qilish va muayyan tajriba asosida xulq-atvor hamda faoliyat ko'nikma, malakalarining mustahkamlanib, mavjud bilimlarning takomillashib, boyib borish jarayoni
81. Ongli xatti-harakatning avtomatlashtirilgan tarkibiy qismi;
82. Pedagogikaning fanining obekti – bu...
83. Neyropedagogika bu -
84. Pedagogik antropologiya -
85. Qaysi so'z metod tushunchasining mohiyatini ochib beradi
86. Metod va usul tushunchalari bir narsami
87. (illyustratsiya) metodi ko'rsatilgan qatorni belgilang.
88. Ta'limning ko'rgazmali metodlarini ko'rsating.
89. .... yangi bilimlarni o'zlashtirish uchun o'qituvchi va o'quvchilar tomonidan foydalaniladigan obyekt.
90. Ta'lim mazmunini belgilovchi me'yoriy hujjatlarni belgilang.

- 91.....ma'lum bir fanning mazmunini dastur asosida didaktik talablarga rioya qilgan xolda bayon etuvchi o'quv kitobidir
- 92.“Dunyodan – bolaga, boladan – dunyoga” kitobining muallifi kim?
- 93.Hamma narsa uzluksiz ketmaketlikda olib borilishi kerak, bugungi aytganlaringiz kechagisini mustahkamlashi va ertangi aytganingizga yo'l ochib berishi kerak deb ta'kidlagan olim?
- 94.Bilimni ma'lum bir tizimda va uzluksiz ravishda berib boorish-bu?
- 95.Shaxsning muayyan faoliyatni tashkil eta olish qobiliyati-bu....?
- 96.“Moddiy va ma'naviy hayotni uyg'un rivojlantirishimiz kerak. Maktab bu borada asosiy bo'g'in bo'lishi lozim. Maktab ta'limini rivojlantirish biz uchun buyuk umummilliy maqsadga, umumxalq harakatiga aylanishi zarur” bu fikrlar kimga tegishli.
- 97.2019- yil 23-avgustdagi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M.Mirziyoyev boshchiligida bo'lib o'tgan videoselektorda maktablarda qaysi fan o'qitilishi ma'lum qilindi.
- 98.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-sonli Farmon nima to'g'risida edi.
- 99.Ijtimoiy tarbiyaning umumiy qonuniyatlari, muayyan jamiyatda yagona ijtimoiy maqsadga muvofiq yosh avlodni tarbiyalash hamda unga ta'lim berishning mohiyati va muammolarini o'rganadigan fan qaysi?
- 100.Ta'lim mazmuni deganda.....
- 101.Shaxsga to'g'ri ta'rif berilgan qatorni toping?
- 102.Muayyan, aniq maqsad hamda ijtimoiy- tarixiy tajriba asosida yosh avlodni har tomonlama o'stirish, uning ongi, xulq-atvori va dunyoqarashini tarkib toptirish jarayoni-bu....?
- 103.O'quvchilarni nazariy bilim, ko'nikma va malakalar bilan qurollantirish, ularning bilish qobiliyatlarini o'stirish va dunyoqarashlarini shakllantirishga yo'naltirilgan jarayon- bu...?
- 104.Shaxsning ongida tushunchalar, sxemalar, ma'lum obrazlar ko'rinishida aks etuvchi borliq haqidagi tizimlashtirilgan ilmiy ma'lumotlar majmui-bu...?
- 105.Ko'nikma -...?
- 106.Malaka-...?
- 107.Ta'lim- tarbiya natijasida o'zlashtirilgan va tizimlashtirilgan bilim, hosil qilingan ko'nikma va malakalar hamda tarkib topgan dunyoqarash majmui-bu...?
- 108.Rivojlanish – bu..?
- 109.Maktab yoshidagi bolalarni tarbiyalash va ularga ta'lim tarbiya berish masalalarini o'rganuvchi fan qaysi?
110. Ko'rish qobiliyati buzilgan bolalarni rivojlantirish, o'qitish va tarbiyalash masalarini o'rganuvchi soha bu..?
111. Ijtimoiy munosabatlar jarayonida pedagogik g'oyalarning tutgan o'rni, shaxsni kasbiy va ijtimoiy faoliyatga yo'naltirish muommolarini o'rganuvchi fan?
- 112.....- ta'lim muassasalarining o'quv-tarbiya ishlari jarayonini o'rganish asosida tadqiq etilayotgan muommo holat aniqlanadi, tajriba- avvali va yakunida qolga kiritilgan ko'rsatkichlar o'rtasidagi farq to'g'risidagi ma'lumotga ega bo'linadi.
113. Anketa so'zining lug'aviy ma'nosi?

114. Fan olimpiadalari, turli mavzulardagi tanlovlar, maktab ko'rgazmalari, festivallar, musobaqalar qaysi metodning shakllari hisoblanadi.
115. Eksperiment so'zining lug'aviy ma'nosi to'g'ri ko'rsatilgan qatorni toping?
116. Bixeviorizm ta'limotining asoschisi kim?
117. Inson ko'rib turgan, uning mavjudligini, shakllanishini ta'minlaydigan moddiy va ma'naviy shart-sharoitlarning majmuasi-...?
118. Yosh xususiyatlari deb ...?
119. Bolaning jismoniy va psixik kamoloti qaysi davrlarni o'z ichiga oladi?
120. Qaysi yosh davrida o'yin faoliyatini o'rnini o'qish egallaydi?
121. Katta maktab yoshidagi o'quvchilarning yosh ko'rsatkichlari to'g'ri ko'rsatilgan qatorni aniqlang?
122. Pedagogik jarayonda ishtirok etadigan tizim tarkibiy qismlari qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?
123. Pedagogik jarayon qonuniyatlari-...?
124. Ta'lim nazariyasi – bu?
125. Didakrikaning asosiy vazifasi nima?
126. Didaktikaning asosiy kategoriyalari qaysilar?
127. Ta'lim vositalari-bu...?
- 128.....-bilim, ko'nikma va malakalarni egallab olishning murakkab jarayoni bo'lib, o'quvchilar intellektual, irodaviy va jismoniy kuch-g'ayratini talab etadi hamda ularning rivojlanishini rag'batlantiradi.
129. Ta'limning mazmunli tamoyillari qaysi qatorda to'g'ri keltirilgan?
130. Jamiyatning shaxsni ma'naviy rivojlanishi darajasiga qo'yilgan talablar, jamiyatning ijtimoiy tajriba va madaniyatini aks ettirgan ijtimoiy buyurtmasi modeli.. bu?
131. Sinflar bo'yicha o'rganilishi lozim bo'lgan o'quv fanlari va shu fanlar uchun ajratilgan o'quv soatlari nimada ko'rsatiladi?
- 132.O'quv fan dasturi ..... asoslanadi?
- 133.Ta'limning binar metodlari muallifi kim?
- 134.Ta'limning bilimlarni o'g'zaki bayon qilish metodlari qaysilar?
- 135.Ta'lim vositalari faoliyat obyektlari bo'yicha necha turga bo'linadi?
- 136.Bundan 350 yil avval vujufga kelgan ta'limni tashkil etish shakli bu?
- 137.Har bir darsning maqsadini aniq belgilash darsga qo'yiladigan talablarning qaysi biriga kiradi?
- 138.Talabalarning bilim,ko'nikma, malaka va axloqiy sifatlarni o'zlashtirish yo'lidagi o'zaro harakatini tashkil etishga asoslanuvchi ta'lim shakli qaysi?
- 139.Tashxis-bu
- 140.O'quvchilar tomonidan mazkur fanning muayyan bob yoki bo'limlarining o'zlashtirilganini tekshirish –bu .....?
- 141.....-aniq maqsad asosida, muayyan holat darajasini sifat va miqdoriy ko'rsatkichlarda belgilashga imkon beruvchi sinov vositasi.
142. Jamoa so'zining lug'aviy ma'nosi nima?
- 143.Jamoaning shakllanish bosqichi nechchi bosqichda kechadi.
- 144.Tarbiyalanuvchilarning xatti-harakati va faoliyatiga salbiy ta'sir kjo'rsatish bilan bog'liq usul bu-...?

145. Ta'lim oluvchining intellekti, bilish imkoniyatlarini, iqtidor va qobiliyatlarini rivojlantirishga yonaltirilgan tarbiya –bu...?
146. "Tabiatni muhofaza qilish to'g'risi"dagi qonun qachon qabul qilingan?
147. Atoqli pedagog V.A.Suxomlinskiy qaysi asarida "Men bolalar Alifbe" ni ochib, birinchi so'zini hijjalab o'qishlariga qadar avval dunyodagi eng ajoyib kitob – tabiat kitobini mutolaa etishlarini istardim" deb ta'kidlagan
148. Korreksiya so'zining ma'nosi nima?
149. Defektologiya fani qachondan boshlab mustaqil fan sifatida o'rganilib kelinmoqda?
150. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalar bilan shug'ullanadigan pedagogika sohasi qaysi?
151. Og'ir nutq nuqsonlarini o'rganish oldini olish, bartaraf etish yo'llari, usullarini o'rganadigan fan.
152. Ko'rish qobiliyati zaif bolalar sezgi organlariga tayangan holda barmoqlari bilan qaysi shriftdan foydalanishadi?
153. Tarbiya bu...
154. Qaysi olim fikricha, pedagogik nazariya pedagogik borliqni ayrim tomonlarini izohlovchi, tushuntiruvchi, tashxislovchi vazifalarni bajaradi.
155. Pedagogikani fan sifatida maqsadi qanday ?
156. Pedagogikaning umumnazariy funksiyalari necha xil darajada amalga oshiriladi va ular qaysilar ?
157. Pedagogik tadqiqot metodlari necha turga bo'linadi va ular qaysilar ?
158. Kimning fikricha, shaxs ijtimoiy-tarixiy va insonni ontogenetik rivojlanish mahsuli hisoblanadi.
159. Shaxsni shakllanishiga ta'sir etuvchi omillarga qaysilar kiradi ?
160. Quyidagi qaysi olim «rivojlanish irsiyat, muhit, tarbiyaning o'zaro uyg'unligi ta'sirida aniqlanadi» deb ta'kidlaydi.
161. Ta'lim jarayonini tashkil etishning eng tarixiy qadimiy shakli bu.....
162. Bilimlarni og'zaki bayon qila turib rasmlar, chizmalar, jadvalga o'quvchi diqqatini tortish qaysi metod uchun xos?
163. Didaktikaning asosiy kategoriyalari bu...
164. Ta'lim mazmunini shakllanishini asosiy nazariyalari nechinchi asrda paydo bo'lgan?
165. Standart qaysi so'zdan olingan va uning ma'nosi ?
166. DTS nima ?
167. Qaysi pedagog olimlar inson rivojlanishida irsiyatni rolini inkor etib, yangi tug'ilgan bolani —«toza doska»ga qiyoslaydilar?
168. Sinf-dars tizimining belgilariga nimalar kiradi?
169. "Ta'lim deganda biz o'qituvchilarni o'quvchilar bilan bilimlarini mustahkamlash va o'zgartirishga asoslangan tizimli va rejali ishlarini tushunamiz" quyidagi fikrlar kimga tegishli?
170. ....-pedagogik borliqdagi pedagogik tizim ichida kechadigan ta'lim, tarbiya, rivojlanish jarayonlarini maqsadini, mazmunini, metod va vositalarini hamda shaklini o'rganuvchi fandır.
171. Konsepsiya nima?
172. Didaktika so'zi qaysi tildan olingan va qanday ma'noni anglatadi?

173. Ta'lim nazariyasining obykti bu...
174. Natural obyektlarga nimalar kiradi?
175. Ya. A. Komenskiy «Didaktikaning oltin qoidasida» ... prinsipiga amal qilish yo'llarini shakllantirdi.
- 176.... metodini qo'llashda jismoniy jazoni qo'llash, o'quvchilarni urish, kaltaklash, qo'rqitish, g'azablantirish, jismonan va ruhan azoblash, tahqirlash, sha'nini yerga urish kabilar taqiqlanadi.
177. Jamoa hayotining birinchi bosqichi uchun xarakterli hodisa nima?
178. Didaktika ta'lim nazariyasi atamasi sifatida dastlab nechanchi asrda paydo bo'ldi?
179. Ta'lim muassasalarida mehnat tarbiyasini tashkil etishda mehnatning qanday turlaridan foydalaniladi?
- 180.... o'quvchilar ongi, hayoti, turmush tarziga muayyan jamiyat tomonidan tan olingan va rioya qilinishi zarur bo'lgan tartib, odob, o'zaro munosabat, muloqot va xulq-atvor qoidalari, mezonlarni singdirish jarayoni.
181. Pedagogik jarayon komponentlarini nimalar tashkil qiladi?
- 182....— o'quvchilarni rivojlanishini ta'minlovchi ta'lim turi hisoblanib, bunda asosiy e'tibor nazariy bilimlarga qaratilgan holda, ta'lim tez va yuqori darajada qurilib, o'quvchilarni o'qitishda materialni ongli anglashni, maqsadga yo'nalganlikni, samaradorlikni, tizimlilikni ta'minlaydi.
- 183....ta'lim muassasasi jamoasining yuqori boshqaruv organi hisoblanadi.
184. Rivojlanshida turli nuqson (kamchilik)lar bo'lgan o'quvchilarni korreksion o'qitish va tarbiyalash bilan shug'ulanadigan soha
185. Bilimlarni tekshirish va baholash qanday vazifalarni bajaradi?
- 186....— bu qonunga asoslangan tarbiyaga bo'lgan asosiy talab, pedagog harakatlarini aniqlovchi bosh g'oya hisoblanadi.
187. Sinf-dars tizimi bizning maktablarimizga qachon kirib keldi?
188. Sinf-dars tizimining kamchiliklari berilgan qatorni belgilang?
189. Ta'limni tashkil etish shakllari berilgan qatorni toping?
190. Dars, ma'ruza, seminar, konferensiya, amaliy laboratoriya mashg'uloti, fakultativ mashg'ulotlar, ekskursiya, ishlab chiqarish amaliyoti, mustaqil uy ishi, maslahatlar, to'garak mashg'ulotlari, kurs loyihalari, malakaviy loyihalar-bu..
- 191....-bu o'qituvchilar va o'quvchilar hamkorligida bilim, ko'nikma va malakalarni o'zlashtirish, ilmiy dunyoqarashni shakllantirish, o'quvchilarni aqliy imkoniyatlarini rivojlantirish maqsadida maxsus tashkil etilgan jarayondir.
192. Pragmatizm nazariyasi asoschisi kim?
- 193... ..mutaxassisning maxsus tayyorlangan faoliyati bo'lib, tarbiyachining kasbiy ongi va ijtimoiy buyurtmadan kelib chiqadigan maqsad va vazifalardan aniqlanadi.
194. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning «Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora tadbirlari to'g'risida» gi qarori qachon qabul qilingan?
195. Qaysi me'yoriy hujjat o'quv predmetlar bo'yicha beriladigan ta'lim mazmunini o'quvchiga yetkazish uchun ajratilgan o'quv soatlarining minimum hajmidagi miqdorini belgilaydi?
196. Ta'lim to'g'risidagi Qonunning nechinchi moddasida tarbiyaga ta'rif berilgan?
197. Ta'lim to'g'risidagi Qonunning nechinchi moddasida ta'limga ta'rif berilgan?

198. Ta'lim to'grisidagi Qonunning nechinchisi moddasida ta'lim kampusiga ta'rif berilgan?

199. Ta'lim to'grisidagi Qonunning nechinchisi moddasida ta'lim tizimiga ta'rif berilgan?

200. Davlat ta'lim standartlari va davlat ta'lim talablari Ta'lim to'g'risidagi qonunning nechinchisi moddasida keltirilgan?

“Umumiy pedagogika” fanidan o'quv adabiyotlar va elektron ta'lim resurslari ro'yxati

Asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar

№	Muallif	Adabiyot nomi	Nashr yili	Adabiyotning ARMdagi shifri	Adabiyotning ARMdagi inventar raqami	Turi	ARMdagi soni
1	Abdullayeva B.S, Xoliqov A.A, Farsaxonova D.R, Muhammadiyeva S.V, Sheranova M.B.,	“Umumiy pedagogika”(Pedagogika tarixi)	Darslik	Innovatsiya ziyo 2022	24. 1AA73 P 21	U-5379	100ta
2	Abdullayeva B.S, Xoliqov A.A, Farsaxonova D.R, Muhammadiyeva S.V, Sheranova M.B.,	“Umumiy pedagogika”(Pedagogika nazariya)	Darslik	Innovatsiya ziyo 2021	24. 1SA73 A 98	U-5430	50 ta
3	Abdullayeva B.S, Xoliqov A.A, Sodiqov H.M, Primov Sh.Q, Zarimasov Sh.R	“Umumiy pedagogika”(Pedagogika mahorat)	Darslik	Innovatsiya ziyo 2021	24. 1BA73 A 98	U-5430	50 ta
4	Azixodjaeva N.N.. – T.:	Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat.	Darslik	“Fan va texnologiyalar” nashriyoti, 2006.	24. 1YA76 T91	U-4780	100 ta
5	Hoshimov K., Nishonova S., Inomova M. Hasanov R.	Pedagogika tarixi.	Darslik	O'qituvchi, 1996.	24. 1YA76 T88	U-5880	100 ta
6	Yo'ldashev O'tkir Jumaqo'ziyevich, Abdurashidov Adham Abdulhamidovich	“Umumiy pedagogika”	Darslik	Farg'ona nashriyoti, 2021-yil	24. 1YA73 P 26	U-5779	100ta
7	O'. J.Yo'ldoshev A.Abdurashidov,	Umumiy pedagogika	Darslik	Fan vatexnologiya» nashriyoti 2017	24. 1YA73 P 21	U-5679	100ta
8	M.X.Toxtaxodjayeva	Pedagogik mahorat	Darslik	Toshkent: 2014 y.	24. 1YA73 A 98	U-5930	10 ta

9	M.Xushnazarova	Umumiy pedagogika(Pedagogika tarixi)	O'quv qo'llanma	Qo'qon: "Farg'ona". 2021 y.	24.1YA73 T 71	U-4780	100 ta
10	B.Xodjayev	Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti	Darslik	Toshkent: "Sano-standart", 2017 y.	24.1YA73 Q 53	U-5430	10 ta

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Ma'naviyat yulduzlari (Markaziy Osiyolik mashhur siymolar, allomalar, adiblar). - T.: A.Qodiriy nomidagi Xalq merosi nashriyoti, 1999.
2. Ismoilova Z. Pedagogikadan amaliy masbg'ulotlar. - T.: Fan, 2001.
3. Piskunov A.I., Istoriya pedagogiki i obrazovaniya. M.: TS «Sfera», 2001.
4. Bolalarni tarbiyalash va sog'lomlashtirish ishlarida pedagogik texnologiya.- Toshkent. 2002.
5. Pedagogikadan amaliy mashqlar va masalalar /O'quv qo'llanma. O'. Asqarova.- Toshkent, Istiqlol, 2005.
6. Xasanboev J, To'raqulov X., Xaydarov M., Isanboeva O. Pedagogika fanidan izohli lug'at. - T.: Fan va texnologiya. 2008.
7. Djuraev R.X. va boshq. Pedagogik atamalar lug'ati. -Toshkent, Fan, 2008.
8. Boshqalardan farqli bola: parvarishlash va rivojlantirish. Shubina A.B.Toshkent. 2009.
9. Niyozov G., Axmedova M. Pedagogika tarixidan seminar mashg'ulotlari. -T.: NOSHIR, 2011.
10. Kaldibekova A.S. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyotidan laboratoriya mashg'ulotlari. - T.: —Fan va texnologiya" nashriyoti, 2013.
11. Pedagogik entsiklopediya I va II jild. — O'zbekiston milliy entsiklopediyasi" Davlat ilmiy nashriyoti. -Toshkent, 2012.
12. Nogiron bolalarni tarbiyalashda oila va maxsus muassasa hamkorligini ta'minlashning ilmiy-pedagogik asoslari. L.Sh.Nurmuhammedova.- Toshkent.2014.
13. Maxsus pedagogika. Toshkent.: —Fan va texnologiyalar|| 2014.
14. Xalq pedagogikasi. O'quv qo'llanma. M.Mutalipova. -Toshkent, 2015.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.tdpu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.edu.uz
4. www.ziyo.edu.uz.
5. www.gov.uz
6. www.zivonet.uz
7. www.istedod.uz

Umumiy psixologiya faning mazmuni

Umumiy psixologiya: umumiy psixologiyaning obyekti, vazifalari. Psixologiya

tabiiy va ijtimoiy fan sifatida. Psixika haqida tushuncha, psixikaning oriyentirovka qiluvchanlik va boshqaruvchanlik vazifasi. Bosh miya va psixika. Psixika va ong. Psixologiya va falsafa. Sharq mutafakkirlarining psixologik qarashlari. Psixika va ongni tahlil qilish prinsiplari. Hozirgi zamon psixologiyasining tuzilmasi va uning prinsiplari. Psixologiyaning sohalari. Psixologiyaning metodlari va uning tahlili. Faoliyatni psixologik tahlili. Motivlar va faoliyat. Psixikaning taraqqiyoti. Motivatsiya va emotsiya psixologiyasi. Iroda psixologiyasi. Shaxs psixologiyasi. Shaxs, individ, individuallik tushunchalari. Frustratsiya va shaxsning istiqbol rejalari. Konformizm. Dunyoqarash va e'tiqod. Muloqot psixologiyasi va nutq. Diqqat va uning turlari. Sezgi va idrok. Xotira va xayol. Tafakkur. Muammoli vaziyat va uni hal qilish. Temperament, uning o'ziga xos xususiyatlari.

“ Umumiy psixologiya” fanidan davlat attestatsiyasi test sinovining asosiy savollari:

1. Psixologiya fani nimani o'rganadi?
guruhga ajratgan olim qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?
3. Psixologiya fan sohalari ko'rsatilgan qatorni toping?
4. Qachon psixologiya fani falsafa fanidan mustaqil fan bo'lib ajralib chiqdi?
5. Bilish jarayonlari qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?
6. "Dualizm" oqimining asoschisi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?
7. Dualizm talimotining mohiyati nimadan iborat?
8. Jon o'z mohiyatiga ko'ra olovsimon uchqundan iboratligini ilgari surgan olim?
9. Jon o'z mohiyatiga ko'ra olovsimon atomdan iboratligini ilgari surgan olimni belgilang.
- 10.«Jon qismlarga bo'linmaydi lekin u faoliyatning oziqlanishi, his etishi va harakatga kelishi, aql idrok kabi turlarga oid qobiliyatlarni namoyon qiladi» mazkur fikr kim tomonidan ilgari surilgan?
- 11..Psixikaning eng yuksak darajasi bo'lib u, faqat insongagina xosdir?
12. Bu shunday psixik jarayonlar holatlar yig'indisiki, unda inson o'z xatti-xarakterlariga javob bermaydi, anglamaydi?
- 13.Ong nima?
- 15.Psixika nima?
- 16.Organizmning tashqi va ichki tasurotlariga markaziy nerv tizimi orqali beradigan javob reaksiyasi..... deb ataladi?
- 17.Refleks nima?
- 18.Instinkt bu - ...?
- 19.Tropizm bu -?
- 20.Ong va faoliyat bir-biriga qarama-qarshi ham aynan bir narsa emas ular bir butunlikni tashkil etadi?
- 21.Dastlabki psixologik tadqiqotlar laboratoriyasi qachon kim tomonidan ochildi?
- 22.Ilkbora test tushunchasi kim tomonidan ishlatilgan?
- 23.Muloqot – bu...?
- 24.Monologik nutq nima?
- 25.So'z belgilari tizimi bo'lib, u muloqot jarayonida psixik faoliyat mahsuli bo'lib yuzaga keladi?

26. Pedagog va o'quvchilarning o'zaro ta'sir etish usullari yig'indisi.....?
27. Faoliyat nima?
28. Ko'nikma bu...?
29. Qaysi olim tomonidan "oliy nerv faoliyati" tushunchasini faoliyat tushunchasiga nisbatan qo'llangan?
30. Tashqi real ishdan ichki ideal ishga o'tish jarayoni bu.....?
31. Shaxs tushunchasiga to'g'ri ta'rif berilgan qatorni toping?
32. Xozirgi zamon psixologiyasida shaxs faolligi manbai – bu?
33. Avval.... ongli bajarib, keyinchalik avtomatlashgan xatti-harakatlarga ..... aytiladi?
34. Motiv bu-...?
35. Emotsiya bu -...?
36. Iroda ta'rifini aniqlang.
37. Iroda sifatlarini aniqlang.
38. Individuallik bu...?
39. Diqqatning ta'rif qaysi javobda to'g'ri berilgan?
40. Diqqat turlari faolligiga ko'ra –?
41. Diqqat xususiyatlari – bu...?
42. Sezgi – bu...?
43. Sezgilar tasnifini aniqlang?
44. Adaptatsiya – bu...?
45. Qorni ochlikni, chanqashni sezish qaysi sezgi turiga oid?
46. Sezgi qanday jarayon?
47. Analizator – bu...?
48. Idrok ta'rifini aniqlang?
49. Sezgi a'zolarimizga bevosita ta'sir etib turib, ongimizda bir butun holda aks etishiga... deyiladi?
50. Gallyutsinatsiya - bu ...?
51. Yo'q narsalarni idrok qilish bu?
52. Ilyuziya bu...?
53. Narsa va hodisalarni, uni ayni paytda idrok qilmay esga tushirish.....?
54. Ilgari idrok qilingan narsa va hodisalami takror idrok qilish natijasi?
55. O'tmishda idrok qilingan narsalarning his-tuyg'u, fikr va ish-harakatlarning ongimizda qayta tiklanishi..... deb ataladi?
56. Beixtiyor esda qoldirishda qaysi jarayon asosiy rol o'ynaydi?
57. Xotira jarayonini aniqlang?
58. Konformlilik bu...?
59. Faoliyat turlari?
60. Hissiyot bu -...?
61. Oliy hislarni aniqlang?
62. Axloqiy hislarga nimalar kiradi?
63. Idrok qanday psixik jarayon?
64. Psixik faolligiga ko'ra xotira turini aniqlang?
65. Faoliyat maqsadi ko'ra xotira turini aniqlang?
66. Ijodiy xayolning maxsus turi qanday nomlanadi?

67. Odam o'zini oldiga hech qanday maqsad qo'ymasdan irodani ishga solmasdan qandaydir o'z-o'ziga obraz va tasavvurlarni yaratishga.....aytiladi?
- 68..... oldindan belgilangan maqsad asosida iroda kuchini ishga solib, muayyan obraz va tasavvurlarni yaratishga aytiladi?
69. Ijodiy xayolning tilakdagi kelajakka qaratilgan shakli bu .....?
70. Mazkur xayol turida voqelik aks ettiriladi, orzular amalga oshadi?
71. Amalga oshmaydigan xayol turi qanday nom bilan ataladi?
72. Tafakkur bu-?
73. Shunday bir tafakkur operasiasidirki, uning yordami bilan biz narsa va hodisalarni fikran yoki amaliy va xususiyatlarni tahlil qilamiz?
74. Shunday bir tafakkur operasiasidirki, biz narsa va hodisalarning analizda bo'lingan, ajratilgan ayrim qismlarini, bo'laklarini sintez yordami bilan fikran va amaliy ravishda birlashtirib, butun holiga keltiramiz?
75. Shunday bir tafakkur operasiasidirki, bu operasiya vositasi bilan ob'ektiv dunyodagi narsa va hodisalarning bir-biriga o'xshashligi va bir-biridan farqi aniqlanadi?
76. Narsa va hodisalarning belgi va xususiyatlari haqida tasdiqlab yoki inkor qilib aytilgan fikr.....deb ataladi?
77. Tafakkur turlarini aniqlang?
78. Tafakkurning sifati bu-?
79. Uzoq davom etadigan anchagina kuchli hissiy holatdir?
80. Uzoq davom qiladigan va barqaror bo'lgan emotsional holatdir?
81. Stress so'zining ma'nosi nima?
82. Jamiyatning axloqiy yuksalishi insoniyatning manfaatlarini va ideallarini ifodalaydi?
83. Odamning aqliy faoliyati bilan bog'liq bo'lmagan hislar?
84. Odamlar chiroyli narsani ko'rganlarida, shu narsalarni tasavvur qilganlarida va ular to'g'risida fikr yuritganlarida ularda paydo boladigan ijobiy hislar bu...?
85. Kishining shunday faolligidirki, bunday faollik oldindan biror maqsad qo'yib va shu maqsadga erishish vositalarini oldindan belgilab, ongli ravishda zo'r berish natijasida voqe bo'ladi?
86. Temperament so'zining ma'nosi?
87. Temperament haqidagi dastlabki ta'limot kim tomonidan yaratilgan?
88. Shaxsning individual psixik xususiyatlariga nimalar kiradi?
89. Asab tizimining kuchli, muvozanatli inert (sustkash), og'ir vazmin tip qaysi temperamentga mos keladi?
90. Xolerik bu...?
91. Xarakter-bu...?
92. Keltirilgan olimlardan qaysi biri xarakterni inson yuz tuzilishiga qarab aniqlashni taklif etganlar?
93. Insoning o'zini xayolan suhbatdoshi o'ziga qo'yish orqali uning kechinmalari va hissiyotlarini tushunishga intilishi. Bunda insonning emosional muammosiga yondashishi tushuniladi?
94. Ikki yoki undan ortiq kishilar o'rtasidagi nutq -?
95. Inson yuz harakatlarining bir qismi bo'lib, u orqali insonning o'ylari, hatti-harakatlari, tasavvurlari, xotiriashi, taajjubi va hokazolarda namoyon bo'ladi?

96. Inson tanasi yoki uning qismlari yordamida ifodalanadigan harakatlar tizimidir?
 97. Qobiliyatlar nimada namoyon bo'ladi??
 98. Biz uning bir narsadan ikkinchi boshqa bir narsaga, faoliyatning bir turidan boshqa turiga o'tishini tushunamiz?
 99. Miya fikrlarimizni mahorat bilan boshqarib, inson organizmining beshta asosiy tuyg'ulari.....nazorat qiladi?
 100. Xotira jarayonlari ko'rsatilgan qatorni toping?

“ Umumiy psixologiya ” fani bo'yicha o'quv adabiyotlar va elektron ta'lim resurslari ro'yxati

Asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalar

№	Muallif	Adabiyot nomi	Nashr yili	Adabiyotning ARMdagi shifri	Adabiyotning ARMdagi inventar raqami
1.	Z.T.Nishonova, N.G'.Kamilova, D. U.Abdullayeva, M.X.Xolnazarova.	Rivojlanish psixologiyasi. Pedagogik psixologiya.	Toshkent. 2017	88.4	y/k 40406/1
2.	Ivanov I., Zufarova M.	Umumiy psixologiya.	O'z.FMJ, 2008	88.3 1-98	Y- 6858/100
3.	Xaydarov F.I., Xalilova N.	Umumiy Psixologiya	/darslik/ Toshkent – “Innovatsiya - ziyo” - 2021	88 3 ya73	922257/1
4.	Yugay A.X., Mirashirova N.A	Общая Психология	T., Fan va texnika markazi, 2012.	88.3 Ю 15	Y-7586/8
5.	Jalilova S.	Taraqqiyot psixologiyasi va differensial psixologiya	Darslik. Innovatsiya 2020	88.83	322451- 322455
6.	Do'stmuxamedova Sh. A NishonovaZ.T., JalilovaS.X., Sh.K.Karimova., Sh.T. Alimbaeva	Yosh va pedagogik psixologiya	T. TDPU, 2013 .	88.574 Ë 83	Y-7586/8
7.	O.Tolipova	Umumiy psixologiya	“Ilm va fan” nashryoti 2023.	88.4	88.3ya-ua- 722

8.	D. Saliyeva	Ontogenez psixologiyasi	“Farg’ona” nashiryoti 2024	88.2 Ya73	y/k1155/1-30
----	-------------	-------------------------	----------------------------	-----------	--------------

Qo’shimcha adabiyotlar

1. Maxsudova M.A. Muloqot psixologiyasi. T., 2006
2. Nishanova Z, Psixik taraqqiyot diagnostikasi. T., TDPU, 2004
3. Nishonova Z.T., Tulyaganova S.T., Ubayduilaev A.X. "O'smirlik davrida o'quvchi holatining namoyon bo'lishi".T.TDPU, 2009.
4. G'oziev E.G'. Ontogenez psixologiyasi .-T.: Noshir. 2010. 359 b.

Elektron ta'lim resurslari

1. www.childpsv.ru
2. www.edu.uz
3. www.flogiston.ru
4. www.pedagog.uz
5. www.psychology.uz
6. www.psychology.net.ru
7. www.psvcatalog.ru
8. www.psychology.net.ru
9. www.tdpu.uz

60112200 – Jismoniy madaniyat ta'lim yo'nalishi bitiruvchi kurs talabalari uchun maxsus (majburiy) fanlardan yakuniy davlat attestatsiyasini test shaklida o'tkazish tartibi va baholash mezonlari

Yakuniy davlat attestatsiyasi test shaklida o'tkaziladi. Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi fanidan jami 40 ta savol bo'lib, har bir savolga 1 balldan jami 40 ball beriladi. Sport va harakatli o'yinlarni o'qitish metodikasi fanidan jami 40 ta savol bo'lib, har bir savolga 1 balldan jami 40 ball beriladi. Umumiy pedagogika fanidan jami 10 ta savol bo'lib, har bir savolga 1 balldan jami 10 ball beriladi. Umumiy psixologiya fanidan jami 10 ta savol bo'lib har bir savolga 1 balldan jami 10 ball beriladi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi o'tkazish uchun har bir savolga bir daqiqa (misol va masalalar qatnashgan savollar uchun ikki daqiqa) vaqt beriladi.

Talabalarining yakuniy davlat attestatsiyasi natijalari quyidagi baholash jadvali asosida amalga oshiriladi:

5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00 — 4,96	100	4,30 — 4,26	86	3,60 — 3,56	72
4,95 — 4,91	99	4,25 — 4,21	85	3,55 — 3,51	71
4,90 — 4,86	98	4,20 — 4,16	84	3,50 — 3,46	70
4,85 — 4,81	97	4,15 — 4,11	83	3,45 — 3,41	69
4,80 — 4,76	96	4,10 — 4,06	82	3,40 — 3,36	68

4,75 — 4,71	95	4,05 — 4,01	81	3,35 — 3,31	67
4,70 — 4,66	94	4,00 — 3,96	80	3,30 — 3,26	66
4,65 — 4,61	93	3,95 — 3,91	79	3,25 — 3,21	65
4,60 — 4,56	92	3,90 — 3,86	78	3,20 — 3,16	64
4,55 — 4,51	91	3,85 — 3,81	77	3,15 — 3,11	63
4,50 — 4,46	90	3,80 — 3,76	76	3,10 — 3,06	62
4,45 — 4,41	89	3,75 — 3,71	75	3,05 — 3,01	61
4,40 — 4,36	88	3,70 — 3,66	74	3,00	60
4,35 — 4,31	87	3,65 — 3,61	73	3,0 dan kam	60 dan kam

Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo'yilgan bahodan norozi bo'lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi baholar e'lon qilingan kundan e'tiboran 24 soat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o'rtasida baholash ballari bo'yicha yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko'rib chiqiladi hamda DAK rasi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.

EDU-DEPARTMENT.KOKANDSU.UZ tizimi orqali ERI bilan tasdiqlangan

Qo'qon davlat universiteti

Hujjat kodi: YADA0036

Kafedra mudirlari tasdig'i

Kafedra mudiri
(Jismoniy madaniyat)

Tasdiqlangan

ABDULLAYEV RUSTAMJON
ABDUVALIYEVICH

2026-03-19 08:30:34

S/N: 78F4CDA0

Dekanat va Boshqarma tasdig'i

Fakultet dekani

Tasdiqlangan

TADJIBAYEV JAMSHID KULDASHEVICH

2026-03-19 08:44:22

S/N: 78A6A175

O'quv-uslubiy boshqarma

Tasdiqlangan

BARATBAYEV BEKZOD BATIROVICH

2025-10-29 10:04:43

S/N: 78E806EB